

Karácsonykor minden olvasónknak
napnaptárt ajándékozunk!

Sz. APEST

Kir. Külügym. dal

Póstarina plačena u gotovom!

Cena - ára 1 dinár

Reggeli Ujság

Noviszád, 1939 december 8, péntek

Urednik — Szerkeszti
ANDRÉE DEZSÓ

20. évfolyam 337. szám

Nyolcszáz ezer orosz katonát Finnországban

A küzdelem hat fronton folyik — Helsinkibe több ezer svéd és olasz önkéntes érkezett — A finnek a szovjet észtországi repülőtereit bombázták

Helsinkiből jelentik: A finn hadsereg főparancsnokság közli, hogy a finnek a szovjet csapatok valamennyi támadását visszaverték. November 30-ától december 5-éig a finn csapatok csak a karéliei földnyelven 80 harcikocsit semmisítettek meg vagy tették harckép-telenné. Ebből kitűnik, hogy a finnek igen gondosan teletűzdel-ték aknákkal azt a területet, ahol az oroszok előnyomulása várható volt és harcikocsi-elhárító ágyuik

igen hatékonyak. A szovjetrepülő-gépek néhány alkalommal felderítő repüléseket végeztek a karé-liai földnyelven és eredménytele-nül bombáztak két, egymástól nagy távolságra fekvő pontot. Szerdán a finn légvédelmi ütegek két orosz felderítő gépet lelőttek. A jelentés végül megemlíti, hogy az ég még mindig borult és ennek következtében a légi tevékenység csekélymértvű volt.

felé. Hir szerint egyedül Neder-torne finn határvárosba hétezer menekült érkezett.

AZ OSLÓI ÉRTEKEZLET

Koppenhágából jelentik: Munch-dán külügyminiszter szerdán este Koppenhágából Oslóba utazott, hogy résztvegyen a három északi állam külügyminisztereinek érte-kezetén. Az értekezletet Kocht norvég külügyminiszter hívta egybe.

Párisból jelentik: A Jour sze-rint az oslói értekezlettel kapcsola-tban elterjedt egyes hírekből arra lehet következtetni, hogy Svéd-ország és Norvégia nem szorítko-

zik csupán a tiltakozás bejelenté-sére s rokonszenynyilatkozatokra, hanem kézzelfogható segítséget szándékozik nyújtani Finnorszá-gnak, különböző katonai szolgálta-tások alakjában.

A FINNEK BOMBÁZTAK AZ ÉSZTORSZÁGI TÁMASZPONTOKAT

Koppenhágából jelenti az Avala: Ideérkezett jelentések szerint a finn légi haderő szerdán légi tá-madást intézett az észtországi szovjet repülő-támaszpontok ellen. A bombázás következtében a szov-jetrepülőtereken tűz támadt.

Az oroszok erősítéseket kapnak

Rómából jelentik: A Messagge-ro helsinki különtudósítója a kö-vetkezőket közli a finnországi harcokról: A finn arcvonalra óri-ási erősítések érkeznek Oroszor-szágból. Szakértők megfigyelése szerint most már körülbelül nyolc-száz ezerre tehető a Finnország el-len működő orosz hadsereg lét-száma. A Ladoga-tótól északra heves tüzérségi párbaj folyik. A Jeges-tenger partján a finn gépe-sített alakulatok ismét visszavonu-lásra kényszerítették az oroszoka-t. Petsamo városa lángokban áll. A szovjetrepülőgépek Hangó felsziget világítótornyát akarták bombázni. A három szovjetgép közül egy a tengerbe zuhant.

A karéliei arcvonalon most lép-ték első ízben működésbe a finn harcikocsik és tíz orosz harci-kocsit elpusztítottak. Salmi kör-nyékén a finnek visszavonultak és a védelmet a hasonló nevű tó partján szervezik meg. A petsa-moi és karéliei fronton kívül még négy szakaszon folyik a harc. Egy orosz hadoszlop a Kola-félsziget felől kiindulva, a Botten-öböl északi sarkában fekvő kikötők felé igyekezett előnyomulni, az orosz csapatokat azonban a finnek meg-állították. A Kola-félszigettől 110 kilométerre délre, egy másik orosz hadoszlop szintén ebben az irányban igyekezik előnyomulni. E két hadoszlop feladata az, hogy elvágja Finnország szárazföldi összeköttetését Svédországgal.

Az Aaland-szigetek megerősíté-sének munkálatai lázas ütemben folynak. A finn főparancsnokság

terve az, hogy teljesen elzárja a Botten-öböl.

CÁFOLJÁK AZ OROSZ ELŐRETÖRÉS HIRÉT

A Havas-iroda csütörtök dél-előtt 11 órakor érkezett helsinki jelentése megcáfolja azt a hírt, mely szerint az oroszok áttörték a karéliei földszorozon a finn védelmi vonalat. Ez a hír — mon-dja a Havas-iroda jelentése — tel-jesen alaptalan.

ÖTEZER SVÉD ÖNKÉNTES FINNORSZÁGBAN

Párisból jelentik: Az Oeuvre ér-tesülése szerint szerdán már 5000 svéd önkéntes érkezett Finnor-szágba, két vonat löszszerrel s egy vonat ruharakománnyal. Igen sok olasz önkéntes is érkezett az or-szágba.

Szerdán este Stockholmban te-kintélyes svéd személyiségek alá-írásával kiáltvány jelent meg, amelyben a svéd kormányt moz-gósításra és Finnország megsegi-tésére hívják fel.

A német távirati iroda közlése szerint a svéd lapok első helyen foglalkoznak a Finnország érde-kében megindított svéd segély-nyújtó mozgalommal. Magában Stockholmban legalább 10—12 kü-lönböző szervezet gyűjt adomá-nyokat erre a célra. Az önkénte-sek jelentkezése is tovább folyik Finnország védelmére. Egész Svéd-ország területén 74 toborzóirodát állítottak fel.

A svéd sajtó közlése szerint sok finn menekült tart a svéd határ

Az orosz sajtó Törökország magatartásáról

Moszkvából jelentik a német tá-virati iroda: A »Komunisticski In-ternacional« című folyóirat élesen bírálja Törökország jelenlegi po-litikáját. A lap szerint Törökor-szág a hadviselő imperialista ha-talmakkal kötött segélynyújtási szerződéssel letért a semlegesség útjáról és katonai kötelezettségeket vállalt Angliával és Franciaor-szággal szemben. A török kor-mány a szovjetunióval fennálló barátság megerősítése helyett in-kább hadműveleti támaszpontot biztosított azoknak az angol és francia szándékoknak, amelyek a Balkánra is ki akarják terjeszteni a háborút, hogy ott katonai arc-vonalat létesítsenek Németország ellen. A lap szerint Törökország jelenlegi helyzete nyilvánvalóan igen veszélyes, mert a közeledés a régi Törökország feldarabolását kimondó sévresi szerződés szer-zőihez, komolyan fenyegetheti a török nép által nagy erőfeszíté-sek árán kivívott nemzeti függet-lenséget.

A Revue Internationale Commu-niste azt hangoztatja, hogy Ro-mániának ugyanolyan támadást-kizáró szerződést kellene kötnie Oroszországgal, mint amilyent a Balti-államok kötöttek. A folyó-irat szerint Romániának nem sza-bad résztvennie a balkáni semle-ges tömbben.

A NYUGATI ARCVONAL HIREI

Berlinből jeelntik: A német véd-erő főparancsnoksága a követke-zőket közli: Nyugaton gyenge tüzérségi tevékenység volt. A lé-gi haderő Anglia és Skócia part-vidékén felderítő repülőseekt haj-tott végre. A felderítők ismét egé-szen a Shetland-szigetekig hatol-tak el. Toxel holland szigettől nyugatra egy német és egy angol repülőgép légi harcban összeütkö-zött és a tengerbe zuhant. Az esti órákban angol repülőgépek öt iz-ben repültek a német öböl felől Schlesswig-Holstein irányában. A légelhárító tűz arra kényszerítet-te az ellenséget, hogy észak felé eltérjen utirányától. Német terü-letekre nem dobtak le bombákat.

A csütörtök déli francia hadije-lentés így hangzik:

— Az éjszaka folyamán min-két részről járőrtevékenység, majd ennek nyomán ugyancsak mind-két részről tüzérségi tűz volt.

VEZÉLYBE KERÜLT JUGOSZLÁV HAJÓ

Miamiból jelenti az Avala: A Dráva nevű 3500 tonnás jugoszláv hajó, amely Haiti felé tartott, közölte, hogy a hajóba víz nyo-mul be és sürgős segítséget kért. A »Flora« holland gőzös a hajó segítségére sietett.

Menekülő finn asszonyok és gyermekek között a norvég határon

(Bergen, december.) A hóval borított utakon, viharban, csikorgó hidegben, szünet nélkül özönlenek a menekülők a finn városokból.

Végtelen sorokban menetel a finn városok polgári lakossága az ország belseje felé vezető utakon. Asszonyok gyerekekkel a karjukon, batyúval, kofferekkel... Férfi még véletlenül sem lehet látni közöttük.

Ma Helsinkiben mindössze 40-50.000 ember tartózkodik, valamennyi nélkülözhetetlen munkakört tölt be, postások, vasutasok, távirások, hajósok s a helyőrség. Közel kétszáz ezer ember menekült vidékre a fővárosból.

Ugyanekkor a norvég határhoz közel eső városokban és falvakban ezrelve zsúfolódnak össze azok a szerencsétlenek, akik kénytelenek voltak külföldre menekülni. A határhoz közeli svéd helységeken hasonló az eset. Sanvikban és Kirkenaesben az utcákon ember ember hátán tolong. Hogy a zsúfoltságról valami fogalmat adhassunk: bementünk egy sánviki iskolába. A teremben körülbelül 40 ember számára van hely — most kétszázan szoronganak benne.

Mégis megállapítható, hogy

Finnországban minden rendben és szervezeten folyik. A városok kiürítése már befejeződött.

A hadsereg hősiességét bámulatos szívósság és halálmegvetés jellemzi. A finn rendszerességre és hősiességre egyszerű példa Petsamo kiürítése és visszafoglalása.

A PETSAMOI BRAVUR

Mint ismeretes, a finnek egyetlen jegestengeri kikötőjét, Petsamot pénteken elfoglalták az orosz csapatok. Hogy a partraszálló szovjetkatonák előnyomulása megakadt, hogy a veszélyeztetett város lakosságát még idejekorán el lehetett távolítani,

az egyedül a petsamoiak fegyelmességét magatartásának és hidegvérének tudható be. Petsamo lakosai tulajdonképpen már a kiürítéskor megteremtették a város visszafoglalásának lehetőségét,

már akkor megakadályozták az oroszok meglepetésszerű előnyomulását. Mikor az őrszemek jelentették azt, hogy az orosz hadihajók közelednek, a kikötőben elszülyesztettek minden hajót, bárkát és gőzöst. Sziklákat robbantottak s ezeket a stégek elé gördítették. Vizalatti torlaszokat létesítettek így s ezáltal megakadályozták azt, hogy az orosz hajók gyorsan kiköthessenek.

Petsamo lakossága nemcsak időt nyert ezzel, hanem tulajdonképpen visszanyerte városát is. Míg az orosz csapatok a kikötővel bajlódtak, rendben eltávozott a lakosság. A maroknyi helyőrség pedig beásta magát a város környékén.

Az északi fény derengő világánál ezzel egyidőben dél felől megindultak a segélycsapatok Petsamo felé. A segítség másnapra megérkezett s elkezdett harc után rövidesen kiszorították az oroszokat a kikötővárosból.

A finnek még a kivonulás előtt felgyújtották Petsamot.

Számítottak azonban újabb orosz támadásra is s ezért barrikádokat építettek a romokból. A legújabb jelentések szerint most már a szárazföldről kísérletezett a szovjethadsereg. Újabb összecsapásokra került a sor.

A küzdelmek a helyi ismerettel rendelkező finneknek kedveztek, akik a könnyű szánokra szerelt géppuskákkal

érezékeny veszteségeket okoztak az elenségeknek.

MIT ALLAPITANAK MEG AZ OLASZ LAPTUDÓSÍTÓK?

A Suomiban tartózkodó világlapok haditudósítói az első hat nap harcai után nemcsak a finn hadsereg rendkívüli szívósságára és hősiességére mutatnak rá, hanem foglalkoznak az orosz hadsereggel is.

Az olasz hírlapírók megállapításai az oroszokat illetően nem a legkedvezőbbek.

A »Messaggero« haditudósítója azt jelentette, hogy nagyszámu orosz ejtőernyős csapatok ugrottak le hadirepülőgépekről a karéliei Mannerheim-vonal mögé, hogy hátulról váratlanul megsemmisítő harcot indítsanak. A finn katonák azonban hamarosan körülvették és elkezdett harc után ártalmatlanná tették őket. Giovanni Artieri, a »Popolo di Roma« munkatársa azt táviratozta lapjának, hogy az orosz csapatok felszerelése kívánivalót hagy maga után. Egyes helyeken pedig

a legénység egészségügyi állapota rossz. Több foglyul ejtett orosz katonára például skorbutban szenvedett.

Meggyilkolták a newyorki német főkonzulátus titkárát

A rendőrség hét embert lefartóztatott

Newyorkból jelenti az Avala: Engelberg Waltert, a newyorki német főkonzulátus titkárát, szerdán brooklini lakásán holtan találták. Fején súlyos seb tátongott. A rendőri vizsgálat megállapította, hogy gyilkosság történt, amelyet küzdelem előzött meg. A rendőrség közölte, hogy nem rablógyilkosságról van szó,

mert a lakásban minden értéktárgy a helyén maradt.

Az Avala újabb newyorki jelentése szerint a rendőrség a gyilkossággal kapcsolatban hét személyt vett őrizetbe. Az áldozat számos irását és okmányát lefoglalták. A szomszéd lakás bérlői szerint Engelberg egy barátjával lakott együtt, akinek azonban nyoma veszett.

A magyar nemzettől minden szélsőséges irányzat távol áll

Berlin és Páris egyaránt helyesli Teleki beszédét

Berlinből jelenti: A Berliner Börsenzeitung »Magyarország új gazdasági céljai« címmel foglalkozik a magyar miniszterelnöknek a képviselőházban elmondott beszédével. A lap közli, hogy a magyar miniszterelnök visszapillantást vett kormányának az elmúlt tíz hónap alatti tevékenységére és vázolta a még megoldásra váró feladatokat. A lap idézi a beszéd egyes részleteit, majd kiemeli, hogy Magyarországnak már most elő kell készülnie arra, hogy a háború után a piacok teljesen átalakulnak. Az európai népek együttélése békeidőben csak a feltétlenül szükséges kereteken belül engedi meg az önellátásra irányuló törekvéseket.

A magyar miniszterelnök balatonfüredi beszédét helyesléssel fogadták Párisban. Teleki Pál gróf szavai remélhetően hozzájárulnak a dunavidéki kedélyek lecsillapításá-

hoz — mondják a francia külügyminisztériumhoz közelálló körökben. A francia sajtó egy része hosszabb cikkeken emlékezik meg Teleki parlamenti közléseinek fontosságáról. Az Intransigeant megállapítja, hogy a magyar miniszterelnök szerint a magyar nemzet lelkiületétől minden szélsőséges irányzat távol áll.

A kormány a jövő héten folytatja a politikai törvények tárgyalását

A kormány — mint már jelentettük — szerdán délután tárgyalta a politikai törvények kérdését. A minisztertanács este 8 órakor ért véget. Az ülésről kiadott hivatalos jelentés szerint a kormány a jövő hét elején folytatja a törvények tárgyalását.

—

A horvát bán cáfolata

Zágrebből jelentik: Dr. Subásics horvát bán kabinetirodájára a következő közleményt adta ki:

»Egy külföldi hírszolgálati ügynök rádiója útján azt a hírt terjesztette, hogy Zágrebben letartóztattak 40 szélsőséges horvát nacionalistát, mert merényletet készítettek elő dr. Macsek Vladko és dr. Subásics Iván bán ellen. Ez a hír teljesen alaptalan, rosszakaratu és célzatos«.

A tengeri háború hírei

Ismét több hajó elsüllyedt

Oslóból jelentik: Az Oslóban törzskönyvezett 1024 tonnás Primula nevű gőzös robbanás következtében az Északi-tengeren elsüllyedt. A hajó két perc alatt elmerült. Nyolc tengerész eltűnt.

A Jütlandia gőzhajózási társaság közli, hogy a társaság Oleoft nevű 3500 tonnás hajója, amely szénrakománnyal utban volt Göteborg felé, vasárnap délben az Északi-tengeren az angol partok közelében aknába ütközött és elsüllyedt. A 21 főnyi legénységből 15-öt megmentettek.

Londoni jelentés szerint a 3934 tonnás Paralos nevű görög gőzhajó szerdán a Themze torkolatánál elsüllyedt. Még nem sikerült megállapítani, vajjon aknára futott-e vagy megtorpedózták. A legénységet partra szállították. A hajó német szénét szállított.

Londonból jelentik: A háboru eleje óta a szövetségesek dugáruellenőrző szolgálata 736.000 tonna árut foglalt le.

Vukovár közelében megöltek egy bácskai földbirtokost

A rablógyilkos negyven ezer dinárt vett el áldozatától

Vukovárról jelentik: Borzalmas bűntény történt Vukovártól 4 kilométerre, a Szotin-felé vezető országúton.

Ismeretlen tettes megölte Müller Vendel bácsnovoszelei földbirtokost és elrabolta pénzét.

A gyilkosságot egy autóbussz sofőrre fedezte fel. Láttá, hogy Müller az utmentői árokban fekszik holtan, kezében revolvert szorongat. A sofőr jelentette az esetet a rendőrségnek, ahonnan bizottság szállt ki a helyszínre. Nagy meglepetésre

a revolvert már nem találták a holttest kezében.

Valószínűnek tartják, hogy a gyilkos időközben meggondolta magát, visszatért a bűntény színhelyére és elvitte a fegyvert, amelyet előzőleg azért tett áldozata kezébe, hogy öngyilkosság látszatát keltse.

A vizsgálat során megállapították, hogy

az utonálló a gazdálkodót halántékon lötte és elvette a zsebében lévő 40.000 dinárt.

Müller szerdán üzleti ügyben Osziyeken járt. Onnan kerékpáron igyekezett haza. A gyilkos bizonyára jól tudta, hogy sok pénzt visz magával és ezért lötte le az országúton. A vizsgálat folyik.

Finnország az utolsó emberig harcol

A szovjetcsapatok eddig huszezer embert vesztek - Az orosz harci kocsik csődöt mondtak a finnekkel szemben

Anglia és Olaszország repülőgépekkel segíti Finnországot

Helsinkiből jelentik: A karéliai arcvonalon szerdán első ízben léptek működésbe a finn harci kocsik. Tallin és Helsinki között a távbeszélő-összeköttetés megszakadt. A karéliai frontszakaszon 40.000 finn katonával áll szemben 80.000 szovjetkatonával. Több orosz hadihajó Petsamo elé érkezett. A hadihajók a Finnországtól délre levő szigeteket bombázták.

Gusztáv svéd király a finn nem-

zeti ünnep alkalmából táviratot intézett Kallio finn államelnökhez, amelyben kifejezte Svédország megértését és rokonszenvét a súlyos megpróbáltatásokat élő finn nép iránt.

A finn főváros légvédelmét egyre jobban megszervezik. Megerősítik az óvóhelyeket és önkéntesek bevonásával megszervezik a biztonsági szolgálatot is.

ANGOL-NORVÉG KERESKEDELMİ TÁRGYALÁSOK

Oslóból jelenti az Avala: Az Oslóban angol-norvég kereskedelmi egyezmény kötése céljából folytat előzetes tárgyalások után a norvég kereskedelmi küldöttség szerdán elutazott Londonba.

ELSÜLLYESZTETT MENEKÜLT-SZÁLLÍTÓ HAJÓK

Az Avala helsinki jelentése szerint a szovjetcsapatok a Jeges-tenger partvidékén tüzeltek a polgári menekülteket szállító hajókra. Két hajó elsüllyedt.

Helsinkiből jelenti a Havas-iroda: Moszkvai jelentés szerint Itesari sziget közelében egy finn tengeralattjáró elsüllyedt. Finn hivatalos körökben a hirt nagy kétkedéssel fogadták, annál is inkább, mert finn részről ezeket a szigeteket már régebben kiürítették.

UJABB HARCOK PETSAMO KÖRÜL

Az Avala oslói jelentése szerint Petsamo közelében újabb harcokra került a sor. A norvég távirati iroda kirikinesi jelentése szerint a finnek az orosz támadást visszaverték.

REPÜLŐGÉPVÁSÁRLÁSOK ANGLIÁBAN

Az Avala londoni jelentése szerint Finnország vadászgépeket és hadianyagot vásárol Angliában. Nagybritannia egyelőre 25 repülőgépet szállít Finnországnak.

SZOVJET HADIJELENTÉS

Moszkvából jelenti az Avala: A leningrádi főparancsnokság csütörtök reggeli jelentése szerint a szovjetcsapatok a Nagy tavak környékén átlépték a finnek fő védelmi vonalát.

NÉMET VÉLEMÉNY A NÉPSZÖVETSÉGRŐL

Berlinből jelentik: A Deutsche Diplomatisch-Politische Korrespondenz a Népszövetségi Tanács összehívásával foglalkozva, rámutat arra, hogy a svájci kormány a háború kitérőrekor súlyos aggodalmakat hangoztatott az ellen, hogy a Népszövetség, amely nagy mértékben két hadviselő hatalom befolyása alatt álló testület, továbbra is Svájcban működjen vagy ülésezzen. Amikor azután a Népszövetség tisztviselői kara kijelentette, hogy semlegesnek tekintik magát, Svájc egyelőre beletenyugodott abba, hogy a genfi liga továbbra is megmaradjon svájci földön. A Népszövetség vezetősége azonban nyilván arra gondolt, hogy — a semleges magatartást elhagyva — észrevétlenül újból azzá válhat, ami azelőtt volt: a hadviselő nyugati hatalmak kirendeltségévé.

A cikk kiemeli, hogy a legutóbbi népszövetségi tanácsülésen

részvett meghatalmazottként a volt lengyel köztársaság képviselője is, ugyanaz, aki annakidején Abesszinia képviselőjének részvételét azzal az indoklással utasította vissza, hogy Abesszinia területét idegen csapatok szállták meg. Az a vélemény — írja a lap —, hogy a genfi liga régi minták szerint újból bizonyos csoport szószólovójává válik majd, éppen a mai, különösen veszélyes helyzetben.

PARIS A HELYZET TISZTÁZÁSÁRA SZÁMIT

Párisból jelentik: Francia politikai körökben remélik, hogy a genfi viták némi világot vetnek majd a semleges hatalmak szándékaira, hozzájárulnak a helyzet tisztázásához és ezzel meggyorsítják a nemzetközi események ütemét. A szovjetkormány magatartását a francia közvélemény minden rétege elítéli és általában kedvező fogadtatásra talált Argentínának az az indítványa, hogy Szovjetoroszországot zárják ki a Népszövetség tagjai közül. Jólétesült francia körökben valószínűnek mondják, hogy ezt az indítványt a délamerikai köztársaságok nagy része támogatja majd. A kirekesztéshez egyhangú tanácsi határozat szükséges, kérdés azonban, hogy a Tanács ebben az ügyben fel tud-e lépni egységesen. A kizárás erkölcsi hordereje mindenesetre igen nagy és Argentína kezdeményezése kellőképpen kifejezésre juttatja a nemzetek összességének a szovjetkormány magatartása felett érzett felháborodását. Páris és London között még e hét folyamán tanácskozások indulnak meg, amelyek során a két nagyhatalom közös elvi magatartásáról és az argentin javaslatban felvetett kérdésekről határoznak. Az a jegyzék, melyet Molotov a Népszövetség titkárságához intézett, általános felháborodást keltett. A Temps vezető helyen megállapítja, hogy a szovjet-jegyzék minden szempontból elferdíti a tényeket.

Quitoból jelenti az Avala: Ecuador külügyminisztere kijelentette, hogy állama támogatja Argentínának a szovjet kizárására vonatkozó indítványát.

JAPÁN KÜLDÖTTSEG ANKARÁBAN

Ankarába japán küldöttség érkezett. A látogatás célja az, hogy tanulmányozzák a balkáni államok hangulatát a szovjettel szemben, különös tekintettel a német-orosz megállapodásra. Ugyáltszik, ennek a vizsgálatnak az eredménye dönti el Japán jövő magatartását a Komintern-ellenes egyezmény ügyében.

Az Avala isztanbuli jelentése szerint Pápen német nagykövettől kedden felőrs megbeszélést tartott Saradzsoğlu török külügyminiszterrel. A megbeszélések anyagáról egyikük sem volt hajlandó nyilatkozni.

Félmillió szovjethadsereg Finnország ellen

Stockhoimból jelentik: Az Aftonbladet helsinki jelentés szerint a szovjethadvezetőség 500.000 embert összpontosított Finnország ellen, ezer harci kocsival és 500 repülőgéppel. A szovjetparancsnokság elhatározta, hogy mindenáron kihasználja a nagy hidegek beálltáig még rendelkezésre álló időt és a szovjetcsapatok támadásait emberéletben vagy anyagban előálló veszteségre való tekintet nélkül folytatják. A szovjetcsapatok hír szerint már 20.000 embert vesztek hadlőttokban, sebesültekben és foglyokban.

A finnek harcmodora abban áll, hogy a lehető legnagyobb ellenállást fejtik ki a legkisebb áldozattal. Ezért adtak fel bizonyos kisebb jelentőségű hadállásokat a karéliai földszoros első védelmi vonalában. Itt igen gyenge erők kerültek szembe a szovjetcsapatok első támadásaival, de mégsem engedtek át semmi olyan pontot, amely valóban értékes lett volna.

Bernből jelentik: A Basler Nationalzeitung helsinki tudósítója a következőket közli:

Valamennyi külföldi katonai szakértő, aki a finnországi hadműveleteket figyelemmel kíséri, egyetért abban, hogy a finnek kiváló katonák és a finn főparancsnokság is feladata magaslatán áll. A szovjetcsapatoknak az a kísérlete, hogy harci kocsikkal törjék meg a finnek ellenállását, teljesen csődöt mondott.

Az Avala helsinki jelentése szerint a finn gyalogság szerdán a

Ladoga-tó északi partvidékén lelőtt egy szovjetrepülőgépet.

UJABB 50 OLASZ REPÜLŐGÉP

A Reuter-iroda stockholmi jelentése szerint újabb 50 olasz repülőgép érkezett Finnországra.

Mint a német távirati iroda Helsinkiből jelenti, a finn haditengerészet befejezte az Aaland-sziget-csoport körüli aknák lerakását. A szigetek nagyobbszámú finn csapat szállott partra.

A FINN RÁDIÓ FELHÍVÁSA

Helsinkiből jelentik: A finn rádió szerdán este felhívást intézett az orosz néphez. A felhívás közölte, hogy a finn nép nem kíván háborút Szovjetoroszországgal. A finn nép békés és egyedüli kívánsága csupán az, hogy békében éljen szomszédaival. Ez a háború semmiféle örömet, sem pedig könnyű győzelmet nem hoz számukra. A finn nemzet az utolsó csepp vérig harcol.

Az olasz álláspont

Rómából jelenti az Avala: A római rádió szerdán este újból leszögezte Olaszország álláspontját a mai nemzetközi helyzetben. A bemozdó közölte, hogy az olasz felfogás újbóli kifejtésére nincs szükség. Az olasz kormánynak az az álláspontja, hogy megakadályozza az európai viszály továbbterjedését. Emellett Olaszország ragaszkodik jogos kívánságaihoz és földközti tengeri nagyhatalmi állásához.

AZ OLASZ SAJTÓ A FINNEK MEGSEGÍTÉSÉÉRT

Rómából jelentik: A Corriere della Sera vezércikkében rámutat a finnek hőies küzdelmére s hangoztatja, hogy Finnország számára óriási jelentőségű lenne, ha a közvetlenül érdekelt hatalmak legalább repülőgépekkel és pilótákkal sietnének segítségére. Ugyáltszik azonban, hogy senki sem akarja a harcot megkezdeni. A skandináv államok nem érzik még elég erőseknek magukat, míg a nagy demokráciák nem mernek szembeszállni a Kreml haragjával.

Kétségtelen, hogy egyes államokat súlyos felelősség terhel az északeurópai eseményekért. A finnek kétségbeesésükben a Népszövetséghez fordultak, nem valószínű azonban, hogy a genfi társulat ugyanolyan buzgalommal lép fel a szovjet ellen, mint annakidején Olaszországgal szemben. Kétségtelen az is, hogy azok a hatalmak, amelyeknek közvetlen érdekük a balti és jeges-tengeri statusquo fenntartása, még nagyon megbánhatják, hogy nem siettek azonnal a finnek segítségére.

December 14-én hirdetnek ítéletet Dungyerszki Szteván gyilkosságának ügyében

A szakorvosi vélemény szerint Dungyerszki beszámítható állapotban követte el tettét

Szuboticáról jelentik: Dungyerszki Szteván volt szuboticiai városi tisztviselő gyilkosságának ügye már közel egy év óta állandóan foglalkoztatja Szubotica társadalmát. Dungyerszki, mint már többször megírtuk, a múlt év december 14-én három revoiverlövéllel meggyilkolta Kocsis István 42 éves zenészt. A szuboticiai törvényszék ez év február 24-én

felmentette Dungyerszkit a vád alól

azzal, hogy tettét beszámíthatatlannul ittas állapotban követte el. Az államügyész felekezett s a noviszádi semmitőszék az ítéletet megsemmisítve új tárgyalásra vette vissza Dungyerszki Szteván ügyét a szuboticiai törvényszékhez.

A második tárgyalást november 30-án tartotta a szuboticiai törvényszéken Gyogyevics Bozsidár büntetőbíró ötös bírói tanácsa. A tárgyaláson a vádlott azzal védekezett, hogy

teljesen ittas volt a kritikus időben, ne memlékszik vissza semmire.

Dungyerszki szerint Kocsis támadt először a férjére, kezében felemelt bottal. Prodánovics Mladen rendőrkapitány vallomása szerint Dungyerszki, amikor letartóztatták, annyira ittas volt, hogy őt, akit különben már régebbi idő óta ismert, nem ismerte meg. Több tanu ugyanilyen értelemben tette meg vallomását, mások viszont azt állították, hogy Dungyerszki nem volt annyira ittas, mint felüünteti. Így Sztantics Antal detektívfelügyelő elmondta, hogy közvetlen Dungyerszki letartóztatása után a gyilkos azt válaszolta kérdésére, hogy a revolvért az asztalfiókba tette, ahol meg is találták, tehát

pontosan visszaemlékezett a gyilkosság utáni percekre.

Doljanin Sztipán ügyvéd elmondta vallomásában, hogy Dungyerszki a gyilkosság elkövetése után jelentkezett nála, gyalogszerrel érkezett lakása elé s egyedül ment fel az emeletre. Dungyerszki tehát később fogadott bérkocsist, alkudott a kocsisal és bement a lakása címét. Nagyon furcsa, hogy Prodánovics rendőrkapitányt nem ismerte fel s »azt sem tudta megmondani, hogy hívják őt.«

A törvényszéken tegnap délelőtt tartottak folytatólagos fő-tárgyalást Dungyerszki ügyében. Kihallgatták Varga Dezsőt, a Dungyerszki-vendéglő csaposát, aki szenzációs vallomással szolgált. Elmondta, hogy Dungyerszki a gyilkosság elkövetése után inget váltott, mert a rajta levő véres volt, majd utasítást adott, hogy Kocsis holttestét vigyék be az udvarról a felszer alá.

Dungyerszki csöppet sem keltette részeg ember benyomását, szerinte a vádlott teljesen beszámítható állapotban volt.

A bíróság kihallgatta ezután dr. Pejovics Szteván és dr. Gyurisics

Mileta törvényszéki orvosszakértőket, akik vallomásukban azt állították, hogy a vádlott — viselkedése, a tanuk vallomása s az előzetes orvos vizsgálat alapján — nem volt beszámíthatatlan állapotban tette elkövetésekor. Ezt több körülmény is bizonyítja. Így például józanul és következetesen felfogta — még felesége vallomása szerint is, — hogy az adókat átadja ügyvédjüknek az adósság behajtása végett, ezenkívül a gyilkosság után tisztával cserélte ki beszennyezett ingét, elment ügy-

védjéhez és ki kérte tanácsát, tehát semmi sem bizonyítja, hogy annyira beszámíthatatlan állapotban követte el tettét, mint elhítené szerelné.

Sor került a perbeszédre, amelynek folyamán Milicsevics államügyész mindenben megmaradt a vád mellett és példás büntetés kimondására szólította fel a bíróságot. Gyogyevics Jován védőügyvéd nagy beszédében kitért a vádlott alkoholista voltára s ennek következményeképp kérte a bíróságot, hogy Dungyerszkit ne mint bűnözőt, hanem mint beteges kezelje az ítélet kimondása során. A bíróság ezután visszavonult, majd rövid tanácskozás után bejelentette, hogy

ítélthirdetést december 14-én,

tehát pontosan a gyilkosság évfordulóján tart Dungyerszki Szteván emberölésének ügyében.

Holttest a csatornában

Rejtélyes haláleset ügye foglalkoztatja a noviszádi rendőrséget

Titokzatos haláleset ügyében nyomoz a noviszádi rendőrigazgatóság bünygi osztálya.

Tegnap, csütörtökön reggel a noviszádi vágóhíd közelében járók a csatorna vizében emberformájú élettelen tömeget pillantottak meg. Többen lementek a csatorna vizéhez és akkor derült ki, hogy

egy idős asszony hullája van a vízben.

Értesítették a rendőrséget, amely a hullát partra vonta. Az előhívott hatóság orvos megállapította, hogy a halált minden valószínűség szerint fuladás okozta, amely az éjszaka folyamán következett be.

A rendőrség nyomozást indított, hogy az idős asszony személyazonosságát megállapítsa. Hamarosan akadtak emberek, akik felismerték a holtat. Kijelentették, hogy

a holttest Adam Eva 60 esztendő noviszádi asszonnyal azonos.

Adam Eva annak ellenére, hogy ingatlana volt, nagy nyomorban élt. Az utóbbi években már kéregetésből tartotta fenn magát.

Az első feltevés a halálesettel kapcsolatban az, hogy

véletlen szerencsétlenség történt.

Az idős asszony szerette a pálinkát. Szerdán éjszaka is ivott.

Valószínűleg ittas állapotban járt a csatorna mellett és véletlenül esett a vízbe, ahol halálát lelte.

Ez a legvalószínűbb feltevés. De nem lehetetlen az sem, hogy Adam Eva

bűntény áldozata lett.

Kis házikója és két hold földje volt, nem valószínű, hogy ez játszott szerepet az esetleges bűntényben.

A rendőrségi nyomozás folyik.

A hosszú életnek nincs titka

(London, december.) Az angol fővárosi társadalom egy érdekes tagjának születésnapját ünnepelték a napokban, a háborus idők óta teljesen elszigetelt Londonban. A mintegy negyven főnyi előkelőség, akik közül néhányan sűrűn lefüggönyözött autóban érkeztek a Sloane Street palotába, gyéren világított, homályos termekben gyülekeztek. Közben egyre-másra érkeztek a vendégek, akik nagy óvatossággal, kézi villanylámpával és gyalogszerrel tettek meg az utat a vendéglátó házigazda otthonába. A brit birodalom egyik legidősebb peerje, Lord Dunedin volt az ünnepelt, aki aznap ülte meg szűk baráti körében

születése 95. évfordulóját.

Az agg lord meglepő fürgeséggel mozgott vendégei körében és mielőtt az inasok frissítőket szolgáltak fel, visszaemlékezett csaknem egy évszázadra terjedő életének különböző eseményeire. Hódolattal nyilatkozott Viktória királynőről, akinek udvarában mint nemespród teljesített szolgálatot. Majd szólott a krími hadjárat eseményeiről és

Sebastopol elestéről, amelynek mint fiatal kadét maga is tanuja volt, de nem feledkezett meg politikai pályafutásáról, emlékeztetve arra, hogy közel félszázaddal ezelőtt Skócia államtitkára volt.

Az ősz lord, aki az első csavargózsón tette meg az utat Amerikába és akkor közel három hétig hajkázott Liverpoolból Bostonba, mint sportférfiu is jeles eredményekre pillantott vissza. Az elsőkközé tartozott például, akik

felmerészkedtek a »velocipédre«,

amely a kerékpár őse volt és a Montgolfier rendszerű léggömbökön hasonlóképpen az első látogatók között emelkedett a levegőbe az 1863-i párisi világkiállításon.

A múlt nyarat Németországban töltötte a fáradhatatlan aggastyán, akinek egyetlen szenvedélye

a fényképezés.

Daguerret fényképezett ő maga is, úgy hogy kis palotájában mázsaszámra őrzik a katalógus szerint osztályozott fényképfelvétel tizezeit, amelyeket Lord Dunedin ké-

szített világrészeket át vezető utazásai során.

A képek egy részét mint külön érdekességet mutatta be vendégeinek Dunedin lord és hangoztatta, hogy a háboru kitörése napján autón indult utnak Baden-Badenből. Még idejekorán elérte a svájci határt és Baselen át francia földre érve, igen előzékeny fogadtatásban részesült. Még a Maginot-vonal néhány erődítményét is megmutatják a külön angol látogatóknak, aki kalandos utazás után, de a kimerültség legcsekélyebb jele nélkül érkezett vissza Londonba.

Vendégei az érdekes látványlók megtekintése után valósággal megostromolták az ünnepeltet,

árulná el végre kivételesen hosszú életének titkát.

Lord Dunedin mosolyogva háritotta el az érdeklődést.

— Tapasztalataim igazolták, hogy ésszerű életmód mellett bárki elérhet százestendeig is — mondotta meggyőződéssel. —

A hosszú életnek szerintem nincs titka.

Amikor azután elbucszott vendégeitől, vette kalapját, botját és kézi villanylámpáját a 95 éves Lord Dunedin és elindult egymaga a vaksötét Londonban, hogy ősi szokás szerint kedvenc klubjában foggyassa el a vacsoráját... (d)

Terzin bocsánatot kért, Galetint felmentették

Petrovgrádról jelentik: A petrovgrádi kereskedőegyesület legutóbbi választását heves harc és agitáció előzte meg, amely Terzin Zsivojin akkori elnök és Galetin Petár, a kereskedőegyesület jelenlegi elnöke, az ellenzék volt jelöltje között folyt le. A harc a bírósági tárgyalóteremig terjed, mert Terzin Zsivojin rágalmaszástért pert indított Galetin Petár ellen. A perirat szerint Galetin agitáció során azt állította Krsztics Szteván és Gardinovacski Veszelin kereskedők előtt, hogy Terzin Zsivojin a kereskedőegyesület nevében

bocsánatot kért az adófönöktől a kereskedők sztrájkjáért, amit a túl magas adóelőíránnyat miatt tartottak.

A járásbíró annak idején megállapította Galetin bűnösségét és pénzbüntetésre ítélte, az ítélet végrehajtását azonban felfüggesztette. Az elsőfoku ítélet ellen ugy a vádlott, mint a vádló felebezéssel élt. Az első a bűnösség kimondása, a másik az enyhe büntetés és az ítélet végrehajtásának felfüggesztése miatt Igy került az ügy a petrovgrádi törvényszék büntető felebbviteli tanácsa elé, amely Radojkovics Milorád elnöklete alatt most hozta meg ítéletét. A felebbviteli tanács helyt adott a vádlott felebbezésének és

felmentette a vád alól.

Az ítélet indokolása szerint Galetin már másnap, amikor meggyőződött róla, hogy Terzin nem járt az adóhivatalban bocsánatot kérni, hanem csak bejelentette bocsánatkérő látogatását, visszavonta előző állításait és ezzel bebizonyította, hogy nem volt szándékában Terzint megrálgalmazni.

Ég
F
ség
sze
T
este
hiv
Ejfe
ben
eg
Uno
legé
hogy
Táti
goly
ninc
unok
ször
ból
A
lár
me
ma
fia
Vélet
egy
Táti
dai k
tak r
E
Ibr
tartó
NEME
ERTE
Fejé
Mert
S a c
Az er
De ho
Jelent
Kitölt
Az ek
SZO
Buza,
183—185
—185, s
185—187
ti 185—
190—192
—192,50,
190, cs
192,50, k
Rozs, ba
bácskai
szlavónia
64/65 kg
160—165,
—195, b
200. O. t
138—140,
ritásban
370. Buz
300, kett
tos 220—
120—130.
Sertészsi
16,50, uj
uj kishor
brutto ne
szalonna:
és hasalj
zat: lany

Tragikus disznótör

Egy legény játékból agyonlőtte unokahugát

Kikindáról jelentik: Mokrin községi szerdán este megdöbbentő szerencsétlenség történt.

Tátics Bózsó jómódu gazdálkodó este disznótört tartott, amelyre meghívta számos ismerősét és rokonát. Éjfél felé a gazda széles jókedvében elővette a revolvert és

egy golyót a menyezethe eresztett.

Unokaöccse, Ibrajtev Száva 20 éves legény elkérte tőle a revolvert, hogy a szerkezetét tanulmányozza. Tátics a fegyverből kivett néhány golyót és amikor már azt hitte, hogy nincs több lövedék benne, átadta unokaöccsének. Ibrajtev Száva többször elkattintotta a ravaszt. Tréfából

a házigazda Anica nevű 16 éves lányára fogta a fegyvert és újra megrántotta a ravaszt. Hatalmas dörrenés hallatszott és a fiatal lány véresen esett össze.

Véletlenül a fegyverből maradt még egy golyó és a lány mellébe hatolt. Tátics Anicát beszállították a kikindai kórházba, ahol műtétet hajtottak rajta végre.

Életbenmaradásához kevés a remény.

Ibrajtev Szávát a rendőrség tartóztatta.

«(III)»

NÉMETSZÁGBAN A DOKTORI ÉRTEKEZÉSEKET IS CENZURÁZZAK

Fejét a jelölt tán nem hajlja bura, Mert irásából töröl a cenzura. S a cenzor által törölt rész híján Az értekezés érthető is tán;

De hogyha majd az értekezésben Jelenkezik a fehér folt-rovat. Kitélik-e és milyen szöveggel Az ekként támadt fehér foltokat?

FANYAR TÓBIAS

SZOMBORI TERMÉNYTÖZSDE

Buza, bácskai, Szombor környéki 183—185, bácskai 183—185, szémi 183—185, szlavóniai 181—183, felsőbácskai 185—187, délbánati 183—185, felsőbánati 185—187, Tisza, bácskai uszályból 190—192.50, Tisza bánati uszályból 190—192.50, dunai hajórakomány 187.50—190, csatornai hajórakomány 190—192.50, begai hajórakomány 190—192.50. **Rozs, bácskai vasut 150—155. Zab, bácskai vasut 148—150, szerémi és szlavóniai 148—150. — Árpa, bácskai 64/65 kgos 160—165, szerémi 64/65 kg 160—165, bácskai tavaszi 68 kgos 190—195, baranyai tavaszi 69 kgos 195—200. — O-tengeri, bácskai vasut prompt 138—140, bácskai szárított, indijai parításban 131—133. **Bab, szokvány 360—370. Buzalisz: Nullás gg és g 280—300, kettes 260—280, ötös 240—250, hatos 220—240, hetes 190—200, nyolcas 120—130. **Korpa, prompt, 117.30—122.50. **Sertézsir, új nagyhordókban: 15.50—16.50, új középhordókban: 15.50—16.50, új kishordókban 15.50—16.50, kánában brutto nettoért: 15.50—16.50. **Füstölt szalonna: 16—17, sózott szalonna pofa és hasalja nélkül: 14.50—15.50. Irányzat: lanyha.**********

Sorozatos betörések Szuboticán

Zsirt és libafüst lopott a falbontó betörő

Az utóbbi időben veszedelmes módon elszaporodtak Szuboticán a betörések és tolvajlások. Lapunk tegnapi számában megírtuk, hogy ismeretlen tettes sikeres betörést végzett Nojcsék Géza közismert szuboticiai kereskedő üzletében. A rendőrség erőlyes nyomozást indított, azonban ezideig még nem sikerült a betörő nyomára jutni. Tegnapra virradó éjjel ismeretlen tettes ismét vakmerő betörést követett el Szubotica belterületén.

Baruch Henrik baromfi- és tojásnagyerkeskedő jelentette a rendőrségen, hogy Tolsztojeva ucca 11. szám alatti üzletének falát a szomszédos Pfeiffer-ház udvarából ismeretlen tettes megbontotta, valószínűleg azzal a szándékkal, hogy behatoljon az irodahelyiségbe, ahol Baruch kézipéntára állott. A betörő elvettette az iránt és egy méterrel »mellé bontott«, így a rés egy súlyos láda mögött nyílt meg s

a ládát a betörő nem tudta elmozdítani helyéből.

Amikor a rendőrség a helyszínre érkezett és nyomozni kezdett, jelentést tett ismeretlen tettes ellen Pfeiffer Dóra, Baruch szomszédja, aki elmondta, hogy az éjszaka folyamán elloptak tőle 30 kiló libaszirt és mintegy félmétermáza füstölt libacombot.

A nyomozást azonnal ez irányba is kiterjesztették. A rendőrség feltevése az, hogy az ismeretlen, aki könnyen lehet a Nojcsék-üzlet betörője is, amikor belátta, hogy nem boldogul a láda elmozdításával és nem juthat be az üzletbe, hogy mégse távozzék üres kézzel, szánta rá magát a nagy terhet jelentő libaszir és füstölthús ellopására. A nyomozás folyik, bizonyosra vehető, hogy a tettes már a legközelebbi napokban kézrekerül, mivel a betörés színhelyén több értékes nyomot találtak.

A szuboticiai rendőrség szerdán és csütörtökön teljes apparátussal folytatta a nyomozást a Nojcsék-féle fűszerkereskedésben elkövetett vakmerő betörés felderítésére. A rendőrség azon a nyomon indult el, hogy a betörőknek

külföldön kellett ismerniök a helyi viszonyokat,

mert csak így magyarázható, hogy pontosan tudták a raktár helyét és hogy elkerülték azokat a házrészeket, ahol a Nojcsék-család tartózkodott és nem vonták magukra a házbéliek figyelmét. A rendőrség már nyomában van a betörőknek. A károsult nagykereskedő megállapította, hogy különböző árucikkekből mintegy tízezer dinár értékét zsákmányoltak a betörők.

Franciaország és gyarmatai

Franciaország összes gyarmatai és mandátumterületei 22-szer nagyobbak, mint az anyaország. A lakosság lélekszámában pedig majdnem kétszerese. (42 millió — 73 millió.)

A gyarmatok elszórtan minden kontinensen fekszenek.

Afrikában: Marokkó, Algéria, Tunisz, Francia Nyugat-Afrika. A világháború előtti német gyarmatokat, Togo, Kamerun, mint mandátumokat birtokolják. Kelet-Afrikában: Dzsibuti, Madagaskár szigetek. Elő-Ázsiában mandátum terület: Syria-Libanon. Dél-Ázsiában: Indokína. Ezenkívül Ausztráliának a keleti részén fontos szigetcsoporthoz tartoznak a francia gyarmatok közé. Dél- és Középamerikában: Guayana és néhány sziget az Antillákból.

Ezekkel a szétszórtan fekvő gyarmatokkal való összeköttetés fenntartása a kereskedelmi és hadiflotta, egyúttal a légierők feladata. A nyersanyag- és emberutánpótlás szempontjából legfontosabb Észak- és Nyugat-Afrika, Madagaskár, Indochina.

Ezekhez a tengeri utvonal életfeltétel.

Ennek magyarázata, hogy Angliával közös érdekek a szövetséget kényszerítik, mert az angol hadiflottának francia oldalon léte fontos.

Az északafrikai gyarmatokon Algériában Mers el kebir Oran, Tuniszban Bizerta és Marokkóban Casablanca a fontos hadikikötők. Ezeket a hadikikötőket vasutvo-

nalak kötik egymással össze, ezenkívül mélyen a Szahara felé is van vasutvonal, melyek segítségével a gyors csapat-, anyagszállítás lehetséges.

A tuniszi határ az olasz Libia felé nagyon meg van erősítve.

A légierők részére támaszpontok vannak kb. 400 repülővel.

Nyugatafrikában Dakar a hadikikötő s kb. 200 repülő van a területen. Madagaskáron: Diego Suarez fontos hadikikötő s még keletebbre Indochinában: Camranh a flottatámaszpont kb. 100 repülővel.

A Levánten (Syria, Libanon, Latakje, Hatay) kb. 50 repülő volt.

A gyarmatok ujoncai és kiképzett embereinek száma kb. 1 millió; tehát ennyi segítséget kap a hadsereg. A külföldön kiképzett kb. 20.000 főnyi idegen légió a gyarmati szolgálatot látja el.

A gyarmatok katonán kívül adnak még munkaerőt különösen a hadiiparban. Már a világháború alatt is a munkások százezreire volt szüksége az európai ország iparának.

Ezen fontos életfeltételek biztosítására szolgál elsősorban a francia hadiflotta.

Ezért a francia hadiflotta egyáltalában nem is avatkozott bele a tengeri háborúba, a tengeri összeköttetések biztosítására használja erejét. De feltétlenül szüksége van és lesz az angol flotta támogatására is. Érdekeik azonosak, a két tengeri erő együtt számottevő, de a feladat is csaknem felülmúlja az erőket.

HÜVÖS, FELHŐS IDŐ

Jugoszláviában az elmúlt 24 órában tulnyomórészt felhős, helyenkint esős idő volt, a hőmérséklet csökkent. A legalacsonyabb hőmérséklet Kupresen —4, a legmagasabb Nisben +18 fok volt.

Időjelölés december 8-ra: Hűvös, felhős idő várható, a hőmérséklet tovább csökken. A nap k-l 7 óra 2. le-nyugszik 15 óra 57 perckor.

A REGGELI UJSÁG legközelebbi száma holnap, szombaton a rendes időben jelenik meg.

— A zagrebi Jugoszláv Akadémia megváltoztatta nevét. Zagrebből jelentik: A zagrebi Jugoszláv Tudományos és Művészeti Akadémia közgyűlést tartott, amelyen elhatározták, hogy az Akadémia nevét »Horvát Tudományos és Művészeti Akadémia«-ra változtatják. A Jugoszláv Akadémiát — mint ismeretes — annakidején még Strossmayer püspök, a délszláv eszme elharcosa alapította és ő adta az akadémiának a »jugoszláv« nevet.

— Felhívás a Jugoszláviában élő szlovák állampolgárokhoz. A beográdi szlovák követség ezton is felhívja az 1918 előtt született, Jugoszláviában élő szlovák állampolgárokat, hogy legkésőbb ez év december 18-ig személyesen, vagy levélben jelentkezzenek a beográdi szlovák követségen, Kralja Alekszandra ucca 22. A jelentkezés a nyilvántartási ívek felfektetése céljából szükséges.

— Zseblámpájával világított a gépkocsinak. A Mura közelében lévő Krajna falunál halálos szerencsétlenség történt. Györkös János mürszkaszobotai vállalkozó tehergépkocsija éjszaka az országuton felborult és a szerencsétlenség alkalmával Kovács Ferenc 20 éves mechanikus meghalt. A szerencsétlenség úgy történt, hogy a gépkocsi fényszórója, elromlott, mire Kovács az első sárhányóra ült s onnan zseblámpájával világította az utat. Egy erős kanyart későn vett észre, az autó árokba futott és felborult. Kovácsot maga alá temette, úgyhogy a fiatalember szörnyethalt.

— Szubotici kis hírek. Csütörtök reggel Szuboticán, a rókusi temetőben férfi holttestre akadtak. Megállapították, hogy a halott Andrasics Jócó számos és eddig ismeretlen méreggel megmérgezte magát. A rendőrség megindította a nyomozást annak megállapítására, hogy Andrasics miért vált meg az élettől. — Szerdán éjszaka Szuboticán a napnyugati ugarokban ismeretlen tettesek megtámadták és megszurkálták Kelemen Ferenc szőlőmunkást. Kelemen, aki súlyos sérüléseket szenvedett, eszméletlenül maradt a földön. A járőrök értesítették a rendőrséget és közkórházba szállították a sebesültet. A nyomozás megindult. — Sefesics Ferenc nyomdai segédmunkás, a szuboticiai Minervanyomda alkalmazottja szerdán munka közben balesetet szenvedett. Sefesics az egyik gépnél dolgozott, amely elkapta a kezét és leszakította az egyik ujját. A megsérült munkást beszállították a közkórházba.

— A vadőr agyonlőtte a női ruhába öltözött vadorzót. Csekovercöl jelentik: Taradi Viktor 28 éves belicai földműves több társával együtt az erdőbe ment engedély nélküli vadászatra. Női ruhába öltöztek, hogy a vadőr figyelmét elkerüljék. Kolarics Nikola vadőr mégis megállította őket, mire rátámadtak. Kolarics védekezésül Taradit agyonlőtte. A csendőrség letartóztatta.

— **Novibecsei hírek.** A novibecsei Polgári Olvasókör jóhírű műkedvelő együttese karácsonykor a Pap-rükácsirke című énekes-táncos vígjátékot mutatja be a legjobb szereposztásban. A próbák már serényen folynak, az előadás iránt városszer- te nagy érdeklődés nyilvánul meg. — Eremics Isza 60 éves novibecsei lakos perének a napokban volt tárgyalása a járásbírószágon. Eremics a pert elvesztette s ez annyira felingerelte, hogy elment a járásbírószá- g épülete elé és bevverte az ablakokat. Eremics ellen eljárás indult.

— **Halálos szerencsétlenség Pan- csevó közelében.** Balogh Gyula 23 éves vojlovicai szobafestősegéd ke- rékpáron igyekezett haza éjjel a fal- lujába. A pancsevói vámháznál szemben találta magát egy szekér- rel, amelynek rudja olyan nagy erővel ütötte gyomron Baloghot, hogy a szerencsétlen legény súlyos belső sérüléseket szenvedett s rövi- desen meghalt. Baloghot a falu né- pe ősi szokás szerinti temette- te el, a végtisztességen mintegy kétszáz leány és legény jelent meg, valamint pancsevói ismerősei is és cigányzene mellett kísérték utolsó útjára a korán elhunyt, közszeretef- ben álló fiatalembert.

— **Női téli kabátok, kesztyűk, harisnyák, fűzők és melltartók szak- üzlete: Fischer J. és Fia, Novi Sad, Trg Oslobođenja 2.**

— **Fátics Márkó pancsevói ügy- véd elmeállapotának megvizsgálását kéri a védő.** Pancsevóról jelentik: Megirtuk, hogy a múlt hó 19-én Fátics Márkó pancsevói ügyvéd négy revolverlövessel megölte kartársát, Jelenics Radovánt. Fátics ügyvédje most beadvánnyal fordult az állam- ügyészséghez és kérte, hogy véden- cét még a tárgyalás előtt utalják el- meggyógyintézetbe elmebeli állapo- tának megvizsgálása végett. A kör- vény ügyében döntés még nem tört- ent. Érdekes, hogy a pancsevói já- rásbírószágon szombatra tüzték ki Fátics Márkó egy régibb keletű tes- tisírtése ügyének tárgyalását. Fátics ugyanis a múlt év őszén egy este az Esplanade-szálló előtt ököl- lel összeverte dr. Pollák Aladár pancsevói ügyvédet, aki pedig szó- val sem bántotta meg Fáticsot. Mintegy másfél nappal a novembe- ri tragédia előtt dr. Pollák megbo- csátott Fáticsnak, aki azonban ugy- látszik nagy ellenszenvvel viselte- tett kartársai iránt. Az ügy kime- netele elé Pancsevó társadalma nagy érdeklődéssel tekint.

— **Noviszádi anyakönyvi hírek.** A noviszádi anyakönyvi hivatal kimu- tatása szerint november 27. és de- cember 4-e között 14 fiu- és 12 leánygyermek születését jelentték be. Házasságot kötött: Makis János és Lauterer Mária, Jarakula Bog- dán és Adámovics Szófia, Szatmári Lajos és Halasi Ilonka. Elhunyt: Balla Árpád 36 éves kereskedő, Rodasek Anton katonai referens 48, Szommer Adolf 74, Kolompár Anna 52, Tyiprovác Mirosláv 2 hónapos, Lális Váza 52 (Donyikovily). Bo- zics fiugyermek 6 napos, Kutas István nyugalmazott tanító 58, Jan- kov Radinka 17 (Gornjikovily), Vfl- ics Milica 8, Orsich Józsi 5 napos, özvegy Paquorné Kurtz Hermina 68, Vancsics András 76, Milosevics Szevanka 11 hónapos, özv. Weisz- né Schreiber Regina 79 és özvegy Vlascicsné Torcsics Káta 85 éves korában.

— **PETROVOSZELOI HIREK.** A község elnöke, Balubzics Ozren kéri azokat, akik az ünnepekre hozzá akar- nak járulni nemes adományaikkal az inségakcióhoz, hogy jelentsék be nála. Az előjáróság ismeri legjobban a segé- lyre szorulókat s így minden nemes adomány odajut, ahol arra a legna- gyobb szükség van. — Petkov Sze- ván járási tanfelügyelő a községben befejezte iskolalátogatását. Az ered- ményrel meg volt elégedve. A tanyai iskolákat a jövő héten látogatja meg. — Az előjáróság közli a lakossággal, hogy akik a katonaság részére adnak el lovat, kiirathatják a passzust, illetve átírathatják. — Jaksics Zsiván tanyájára hat kóbor juh tévedt, iga- zolt gazdájuk átveheti őket. — A 40 láncon feűli fő dtulajdonosoknak e hó 15-ig okvetlen be kell adni a házbér- vallomási ívüket, a kevesebb földdel rendelkezők csak akkor adják be, ha valami változás állt be náluk.

— **Halálozás.** Bácskogradisté- ről jelentik: Id. Gillich Ferenc géplakatos rövid betegeskedés után kedden este 84 éves korá- ban elhalt. Gillich Ferenc az eltű- nően levő régi iparos társada- lom szakképzett és közbecsülés- ben álló tagja volt. Halálát kiter- jedt rokonság gyászolja. Szerdán délután temették nagy részvétellel.

— **Adai anyakönyvi hírek.** Adán november hónapban született 4 fiu és 6 leány. Házasságot kötöt- tek Erdélyi Imre és Neuberger Jolán, Tassi Mihály és Gordos Ilona, Szincák Dániel és Nyilas Vik- tor, Patus Kálmán és Teleki Má- ria, Molnár István és Török Ju- lianna, Szollár Sándor és Pajor Piroška, Hindicki Alajos és Var- ga Matild, Zapletán Pál és Tóth Zámbo Matild, Gehárd Jenő és Aleksza Ilona, Lajko Imre és Tó- biás Viktória, Doszkocs Illés és Cselédes Gizella, Világos Gábor és Illés Anna, Birbaum Vilmos és Rubinstein Erzsébet, Tassi Dezső és Uram Irén. Meghaltak: Zolzer Katalin 56 éves, Genyeczki Petro- na 76, Varga Vince 4, Brankov Milutin 46, Maletin Vása 86, Kohn Izrael 85, Tóth Koszorus János 2, Sisák Péter 53, Makra Ágnes 69, Dosa Ilona 89, Gyur- gyin Ljubica 77, Perics Alekszan- der 61, Bognár Mihály 33, Orcsik Mihály 77, Krsztics Milán 18, Bar- na Piros 36, Hindicki Erzsébet 73 és Varga István 41 éves korában.

— **ADAI HIREK.** Mivel Szentán négy udvarban a szarvasmarhák közt száj- és körömfájás lépett fel, a Sze- nta járási főszolgabírói hivatal a hasi- tott körmű álatokra zárlatot rendelt el. Felkéri a gazdákat, hogy a beteg- ség tovaterjedésének megakadályozá- sa végett a legkisebb megbetegedést is azonnal jelentsék a községi állatorvos- nál. — Gulyás József 46 éves adai lakos összeveszett lakótársával Nagy Nándorral és kolbásztöltővel úgy fej- be vágta, hogy fején súlyos sérülést szenvedett. Dr. Sztanulovics Dimitrije részeltette első segélyben. A verekedő ellen a csendőrség megindította az el- járást.

— **Születés, házasság, halál Pet- rovgradon.** A legutóbbi kimutatás óta nyolc fiu és nyolc leánygyer- mek születését jelentették be a petrovgrádi anyakönyvi hivatal- ban. Házasságot kötöttek: Gardi- novacski Radivoj és Kirtyánszki Ljubinka, Galián Rezső és Szöllő- si Ilona, Koszó Árpád és Marócsik Anna, Sztajics Nikola és Berber- szki Dusica. Meghaltak: Kovács Mátyás 56 éves, Bogdanov Dob- rinka 26, Tyurcsin Nika 86, Ko- vács János 31, Zimmer Erzsébet 87 éves és Vastag Ignác 51 éves korában.

**Vitrin figurák
Valódi nézők ólomkr stályok
Disztárgyak**
karácsonyi ajándé ul
gyönyörű választékban
L. DERNER
üveg, porcellán és háztartási cikkek üzletében
Noviszád, Kr. Petra 1 30. Tel. 29-42

— **Tíz dináros áremelés miatt husz- ezer dinárral büntették meg a Bata üzletvezetőjét.** Leszkováról jelentik: A leszkováci járásbírószágon most tár- gyálták Markovics Vladimír kereske- dő, a leszkováci Bata-fiók üzletve- zetőjének árdrágítási perét. Markovics ellen az volt a vád, hogy egy pár ci- pőt 49 dinárért akart eladni, holott a kirakatban 39 dináros ár volt feltű- nítve ugyanarra a pár cipőre. A bírós- ág a kereskedőt büntőnek találta és 20.000 dinár pénzpünetésre, valamint 15 napi elzárásra ítélte.

— **Pénzbírságra ítélték egy vere- kedő tovarisevói földművest.** A no- viszádi törvényszéken tegnap dél- előtt tárgyalták Marjánovics Péra tovarisevói földműves verekedésé- nek ügyét. Marjánovics, a vádirat szerint, ez év április elsején össze- verte Radojcsin Szamuilt, aki su- lyos sérüléseket szenvedett. A tár- gyaláson a vádlott beismerésben volt, nagy felindultsággal védeke- zett. A tanuvallomások és perbeszé- dek után a bíróság büntőnek nyil- vántotta Marjánovicsot és 900 di- nár pénzbírságra, valamint 250 di- náros bírói illeték megfizetésére kötelezte. Az ítélet jogerős.

— **VRBÁSI HIREK.** A kulai cse- ndőrség megkeresésére előállította a csendőrség Bayer Jakab pasicsevói származású novivrbási lakost. Elle- ne több kucurai gazda tett feljelentést, mert állítólag állatkereskedőnek adta ki magát és megkárosította őket. — Kramer János nyug. posta- és távíró altiszt, Kramer Márton nyug. posta- főtitst, községi előjáró édesapja de- cember 5-én Kulán, 84 éves korában elhalálozott. — A sztárvrbási Va- dászgyelet vasárnap körvadászatot ren- dezett, melyen 370 nyulat terítették le. Este közös vacsorát rendeztek a Koh'-vendéglőben s ott a zárt folyo- sán Kiss Gábor cukorgyári tisztviselő kerékpárjáról ellopták elejtett nyulait. — Novivrbász község 1936-37 évi zár- számadásait jóváhagyta az állami fő- számvevőség, egyben megadta a fel- mentvényt az akkori községi előjáró- ságnak és pénztárosnak. Sztambolija Dusán kéményseprő 1940 évi kivetési lajstroma nyilvánosan megtekinthető a községi előjáróságon. — Az 1939/40 gazdasági évre szóló kötelező jégkár- biztosítási díjak 1939 december 31-ig fizetendőek le a községi pénztárba. A jégkárbiztosítási díj marad az eddigi holdankénti 6 dinár. — A Mirko Stei- ner i Sinovi fakeskedő cég sztár- vrbási fiókját eladta a beográdi »Jab- lan« fakeskedelmi részvénytársasá- gnak. A fiókjárat eddigi vezetője Dar- vas Jenő kivált a cégből s annak új vezetője Radovanovics Dusán fakeske- dő lett. — Rauschenberger Engel- bert nyug. gimnáziumi tanár lakásán éjjel bevették az ablakokat. A tet- tek kézrekerítésén a rendőrség fára- dozik. — A községi előjáróság közli, hogy a noviszádi báni hivatal Sletzen- bach Károlynak engedélyt adott gőz- fürdő építésére. Ez engedély megadá- sa ellen 15 napon belül adható be panasz a báni hivatalhoz. — A szőlő- bírtokosok nyolc napon belül — küönbni büntetés terhe mellett — jelentsék be ideai bortermésüket Ere- mics községi hivatalnoknál. — Sztani- mirovics Mladen cukorgyári lakatos ellen feljelentést tett a rendőrségen Maertz Frigyes ugyancsak cukorgyári lakatos, mert este megleste a központi iskolánál és kerékpárpumpával véres- re verte. — A katonai referens fel- hívja a tartalékos tisztteket, hogy fon- tos rendezés közlése céljából je- lentkezzenek azonnal hivatalában.

— **A szubotocai vonaton szomszéd- jára bizta csecsemőjét és megszökött egy lelkiismeretlen anya.** Szerdán dél- után a szombor-szubotocai személyve- naton lelkiismeretlen módon elhagyta csecsemőjét egy ismeretlen anya. Az asszony Szomborban szállt fel a vo- natra és Sipos Pál szubotocai napszá- mos mellett foglalt helyet két-három- hónapos csecsemőjével a karján, az egyik harmadosztályú fülkében. Sipos barátságosan elbeszélgetett az ass- szonnyal, aki Szvetozárméletiesen meg- kérte utitársát, ügyeljen egy percre a kisgyerekre, mert valakinek üzenetet kell átadnia az állomáson. Sipos Pál szívesen vállalta a csecsemő őrzését, de az ismeretlen asszony többé nem mutatkozott. A kellemetlen helyzetbe került napszámos Szubotocán a rend- őrségre vitte az elhagyott kisgyerme- ket. A csecsemő nyakában cédulát ta- láltak a következő névvel »Szalasi Má- ria Szombor«. A rendőrség megindi- totta a nyomozást és ártírt a szombori rendőrségnek, hogy kutassák fel a le- lkiismeretlen anya kiltétét. A kisgyer- meket a rendőrség a menhelyen akarta elhelyezni, de ott nem vállalták, mire átiratot intéztek a város vezető- ségéhez, hogy gondoskodják a város a kisgyermek elhelyezéséről, amíg az édesanyját elő nem kerítik. A rend- őrségnek és a városnak egyelőre sok gondot okoz a csecsemő eltartása.

— **Felmentették a zsebtolvajlás vádjá alól egy noviszádi szolgálót.** Sinkó Anna 47 éves noviszádi cselé- det azzal vádolta az államügyész- ség, hogy ez év augusztus 28-án a »Kavgaz« kávéházban kihuzta az alvó Kaprijev Alekszandar zsebé- ből 1700 dinárt tartalmazó pénztár- cáját. Sinkó Anna ügyében tegnap délelőtt tartott tárgyalást a novi- szádi törvényszék. A tárgyaláson a vádlott erőlyesen visszautasította a vádat. A tanuvallomások a vádlott ártatlanságát igazolták, ezért a bi- róság a perbeszédék elhangzása után bűncselekmény hiányában jogerő- sen felmentette Sinkó Annát a vád- esen következményei alól.

ANGOL HÁBORUS HUMOR

A Tommy francia földön »va- lahol« heves csetepatéből jön vissza. Gépfegyvere egész golyó- készletét elfőtte. Eppen postaosz- tás van. Levelezőlapot kapott ha- záról.

»Tisztelt uram, — így a levele- zőlap — van szerencsém értesite- ni, hogy fegyvervisselési engedé- lyét visszavonták...«

Willie hazajön az iskolából, a házvezetőnő fogadja:

— Mialatt iskolában voltál, vá- ratlanul kis pályás hugocskád ér- kezett.

— Honnan? — kérdi a fiu sa- vanyu arccal.

— Ó, nagyon távoli országból.

— A csudába, — morog Willie — szóval megint egy menekült.

A bormérés kiszolgálólánya na- gyon kacér s amikor a káplár »ur« pár percre távozik újságot vásárolni, áthajol a bádogasztalon s ajkát csókra nyújtja a félénk Tomynak, akit a káplár hurcol Párisz rengetegeiben mindenféle magával:

— Használd ki, aranyom, a jó alkalmat.

Az angol katona gyanakodva körülnéz:

— Igazad van!

S egy hajtásra kiissza a káplár borát.

Meglopott kereskedelmi ügy-
nők. Ilyen címmel lapunk decem-
ber 1-i számban megjelent hírrel
kapcsolatban Lozer Ádám sztári-
sziváci borbélymester annak közlé-
sét kéri, hogy a hirben említett cso-
magot a vrbázi pályatesten találta,
s a kalauz felszólítására vitte be a
vasuti kocsiba. Odahaza ismerősei-
nek elmondotta, hogy talált csomag-
van nála, s amidőn a csendőrségre
beidézték, a csomagot magával vitte.
Igy házkutatást sem tartottak
nála, s mivel a talált tárgyat gaz-
dája visszakarta, eljárás sem indult.

— Székrekedésnél és emésztési
zavaroknál ígyünk reggel éh-
gyomorra egy pohár természetes
»Ferenc József« keserűvizet. Reg. S.
br. 15485/35.

— **KULAI HIREK.** A kulai járás
állategészségügyi hivatala új ren-
deletet adott ki az ebtartásra vonat-
kozólag. A rendelet 1940 április 1-én
lép életbe s a következőket tartal-
mazza: Nyilvántartás végett minden
ebtulajdonos köteles kutyáját beje-
lenteni és kutyája részére engedélyt
váltani. A rendelkezés fő célja a
veszélyesség hatékony ellenőrzése. Az
ebadókat a következők: luxuseb után
fizetendő évi adó 160 dinár, vadász-
kutyák után 40, mészároskutyákért
20, házőrzőkért 10, pulikért 2.50 di-
nár. — A kulai evangélikus egyház-
község vasárnap rendkívüli közgyü-
lést tartott, amelyen papi állás léte-
zését határozták el Kulla—Szabo-
brán részére Kula székhellyel. A
legközelebbi jövőben Binder espe-
res istentiszteleten hivatalosan is
megegyeztetik a papi állás létesítését.
A közgyűlés szűkebb bizottságot vá-
lasztott és küldött ki megfelelő in-
gatlán vásárlása céljából.

— **Sok betörésnek dutyi a vége.**
Megirtuk, hogy a szombori rendőr-
ség letartóztatta Pavkov Rada és
Manojlovics Szeván szombori me-
chanikusokat. Pavkov és Manojlo-
vics több kisebb-nagyobb betörést
követtek el Szomborban. Így betör-
tek Haberfeld Imre déligyümölcs
kereskedőhöz és 4 zsák fűgét vittek
el. A nyár folyamán Metz József
üzletébe törtek be, továbbá Grabin-
ski Jenő sajtgyárába, Jung Mátyás
üzletébe, Fischer Antal fűszerkes-
kedőhöz, a Royal cukorkaüzletbe.
Legutóbb Gewürtz Ármán ernyő-
gyáros irodahelyiségébe próbáltak
behatolni egy csütörtök este, miután
előzőleg megtudták, hogy Gewürtz
pénteken fizeti ki az alkalmazotta-
kat. Azonban nem voltak elég óva-
tosak, Gewürtz fia az irodahelyiség-
gel szomszédos szobában aludt, fel-
ébredt s megakadályozta, hogy va-
lamit is elvigyenek. A személyleírá-
sok után a kofa is felismerte eladóit
s a rendőrség most bűnlajstromukat
összeállítva, átadta őket az ügyész-
ségnek. Az eljárás ellenük, valamint
az orgazdák ellen is megindult.

— **A kanizsai cipészek kívánságai.**
A kanizsai cipészek értekezletet
tartottak, amelyen megvitatták leg-
fontosabb ügyeiket. Elhatározták,
hogy emlékirattal fordulnak a noví-
szádi kereskedelmi és iparkamará-
hoz és ismertetik kívánságaikat,
amelyek a következők: Akadályoz-
zák meg, hogy az üzérkedők meg-
drágtítsák a bőrt. A bőr ára már ed-
dig is száz százalékkal emelkedett.
A kereskedők és gyárosok részére
tegyék lehetővé, hogy üzletkö-
rüket a cipészek rovására kibővit-
sék. A kereskedők és gyárosok új
vevőket csak igazolt esetben szol-
gálhassanak ki. A cipészek főleg a
bőr olcsóbbodását szeretnék elérni.

Itt a példa, kövessétek!...

Amerikában érdekes új szervezet létesült nemrégiben; a Fogyasztók Szövetsége, amely megvédi a vásárlókat a rosszminőségű, silány és drága árucikkektől. A Consumer's Union egész Amerikára kiterjedő óriási szerve-
zet. Tagjai ingyen kapják a Buying Guide-ot, a Vásárlók Kalauzát, amely pontos és megbízható felvilágosítást ad minden közszükségleti cikkről. Min-
den gyár készítményéről megmondja, jó-e, olcsó-e, érdemes-e megvenni. Szakvéleménye teljesen megbízható, nem is lehet rosszindulatú, elfogult, mert a gyárak kártérítési és hitelrontási pörökkel támadnak meg. Ha va-
laki például fogápolószert akar venni, elolvassa, mit mond a kalauz megfe-
lelő fejezete. Ilyen megjegyzések olvashatók az egyes készítmények mel-
lett. »Nem tisztítja alaposan a fogakat.« »Árt a fogzománynak.« »Drága.« A
jó árucikk viszont megkapja a megfelelő dícsőretet.

A kis, fehér-feketekockás könyvecske, amely nélkül óvatossá amerikai ma
már nem indul el vásárolni, tájékoztat mindenről; megtudni belőle abszolút
hitelességgel, melyik a jó tea, a zamatos kávé, a megbízható halkonzerv;
hol vásárolhat a fogyasztó jól szövetet, harisnyát, cipőt, burozt és szőnye-
get, melyik a legtartósabb autómárka, melyik gyártmányból vásárolhat hasz-
nálat és mire kell vigyázni, ha nem új kocsit vesz. A háziasszony, aki a
praktikus kalauz tanácsait követi, olcsóbban vásárol és a legjobb minősé-
gű árut kapja. A szövetség máris elérte azt, hogy a gyárak jobban vigyáz-
nak készítményeik minőségére. A Consumer's Union rövid idő alatt a fogyasztó-
k óriási tömegét szervezte meg és jelentős befolyást gyakorol egész Ame-
rika ipari életére.

— **Az adai községi képviselőtes-
tület közgyűlése.** Az adai községi
képviseletestület december 5-én, a
község háza nagytermében közgyü-
lést tartott Jakovlyevics Nesztor
községi elnök elnökletével. Elhatá-
rozták, hogy Szimics Zlatojené pe-
resítését, amelyben 7312 dinárt kö-
vetel a községtől, a legolcsóbban
végző ügyvéd által megfelelőbbek.
Katanics Milorád polgári iskolai
igazgatónak 2400 dinárt kintáltak.
Janacsek István uccaseprő és Va-
lihora Károlyné, a járványkórház
felügyelője egy-egy pár lábbelit
kap. Baglyas István kérését elutasít-
tották. A Beogradban lévő Vojvo-
dinai Egyetem részére 200 dinárt
utaltak ki. Szalai Lajosnak vízve-
ző csatorna készítésére 1000 téglát
adnak. A szegény iskolás gyermekek
felruházására a katolikus egyház-
községnek 3000 és a pravoszlávnak
1000 dinárt utaltak ki. A favágást
Dóci Mihálynak adták 36 dinárért
ölenként. Rőzséért a község 4700
dinárt vett be. A szőlő-uccában lé-
vő kut megjavítását Tubity Rádónak
adták árlejtés utján 6200 di-
nárért. A községi pénztárt felülvizs-
gálták és teljesen rendben találták.
A racsi pravoszláv templom és a
beogradí hadiárvaq intézete részére
100—100 dinárt utaltak ki. Petro-
vics Lyubica tanyai szülésznőt ké-
résére ideiglenesen a községbe he-
lyezték. A bevonultak hozzátartozói
részére újabb 5000 dinárt utaltak
ki. A Tiszán tuli szőlők bérbeadását
egy évre meghosszabbították. A csa-
lados tisztviselők részére egy, a ma-
gánosok részére fél öl fát utaltak ki.
A katolikus kántor fizetését novem-
ber 1-től folyósítják. Dr. Perkovics
Szlavolyub adai községi jegyző akit
1935-ben elbocsájtottak, 220.000 di-
nár kártérítést követel Ada köz-
ségtől és december elsejére való
visszahelyezését, erre a képviselő-
testület elhatározta, hogy a jelenleg
megválasztott Csonkics Szávó Jegy-
zőt felfüggeszti állásából és ame-
lyiket a báni hivatal kinevezi, azt
iktatják be Ada község jegyzőjévé.

— **Kettőn áll a vásár** — tartja a
közmondás. Saját pénzéért követel-
jen mindenütt valódi »Növényhar-
mat«-ot, mert azt nemcsak az dícsé-
ri, aki eladja, hanem mindig az is,
aki használja. Az ezer jó »Növény-
harmat« csak törv. védett zöld
üvegekben és zöld csomagolásban
valódi. Ára patikákban, üzletekben
12.— dinár.

— **Süllei visszautott...** A szuboti-
cai törvényszéken tegnap délelőtt
tárgyalta Vukicsévics büntetőbíró
hármastanácsa Süllei Péter 30 éves
szubotikai szolga verekedésének
ügyét. Süllei, a vádirat szerint, a
mult év november 25-én az uccán
orozva megtámadta Pintér Mátét,
felpofozta, megöklözte, majd ugy-
összerugdosta, hogy Pintérnek eltö-
rött a ballába. A tárgyaláson a vád-
lott azzal védekezett, hogy Pintér
volt a támadó, ő csak védekezett.
Elmondta, hogy az uccán összeszó-
lalkozott Pintérral, aki rátámadt.
Összeverekedtek és kölcsönösen üt-
legelték egymást. Pintér egyszerre
rárohant és meg akarta rugni, ő
azonban kitért a rugás elől, Pintér
nem bírta megtartani egyensúlyát
és hatalmasat rugott egy betonosz-
lopba. Ezért tört el a lába — feje-
zte be vallomását a vádlott. A sér-
tett és a tanúk terhelő vallomást
tettek, mire a bíróság ítéletében
bűnösnek nyilvánította Sülleit és
háromhavi fogházra ítélte. Az íté-
letben mind a vád, mind a védelem
megnyugodott.

— **Jogot a nőknek!** Petrovgrádról
jelentik: Vasárnap délután 3 órai
kezdettel a petrovgrádi Vöröskereszt
otthonban nőgyűlés lesz, amelyen a
nők szavazati jogának megadása ér-
dekében szólnak fel. A feminista
gyűlésre a beogradí női szervezetek
is elküldik képviselőiket.

— **A hitelezők elől Németország-
ba távozott egy petrovgrádi házas-
pár.** Petrovgrádról jelentik: Weite-
rschan József petrovgrádi építőmes-
ter két hónappal ezelőtt eltűnt Pet-
rovgrádról. Az építőmester azzal tá-
vozott el hazulról, hogy Zágrebba
utazik gyógykezeltetés céljából. Egy
hónappal ezelőtt felesége is eltűnt
és mint most kiderült, mindketten
Németországba távoztak, mert itt-
hon már nagyon szorongatták a hi-
telezők. Weiterschan közel félmil-
ió dinár adósságot hagyott hátra.
Legnagyobb hitelezője a munkás-
biztosító, sokkal tartozik a fakeser-
kedőknek és téglagyárosoknak, mun-
kásainak és asztalos, bádogos és ács-
mestereknek, akiknek kiadta a
munkát. Fedezetül egy háza és gép-
kocsija maradt. A gépkocsit a mun-
kásbiztosító foglalta le és elárve-
rezte. Állítólag nagyobb kinlevősé-
gei is vannak, amelyek fedezik az
adósságokat.

Arcképek

Tizenkét világhírű finn

A Paris Soir legutóbbi számában
ismerteti Finnország legismertebb
személyiségeit. A névsor a követ-
kező:

MANNERHEIM marsall, a finn had-
sereg vezérkari főnöke és mint
a francia lap megjegyzi, »a finn
Gamelin«.

KALLIO, a finn köztársaság elnöke.
TANNER pénzügyminiszter, Sztalin
rég barátja.

PAASAKIVI, a finnek svédországi
meghatalmazott minisztere, an-
nak a bizottságnak az elnöke,
amely a kereskedelmi ügyeket
intézte Moszkvával

SVINHUFVUD, a szabadságharcok
idejében tanácselnök és Kallio
előtt köztársasági elnök.

SIBELIUS, a nagy hegedűművész
és ünnepelt zeneszerző, a »Fin-
landia«-nak, a finnek nemzeti
Himnuszának és a szépséges
»Valse Triste« szerzője.

KOLEHMAINEN, olimpiai futóbaj-
nok.

SILLANPAA, az 1939 évi irodalmi
Nobel-díj nyertese.

TALVIO, író.

NURMI, a finnek legkedvesebb
olimpiai bajnoka.

MÄKI, futó-világbajnok

SAARINEN, világhírű építész.

««(★★★)»»

— **CSANTAVIRI HIREK.** A csan-
taviri állatpiacot az állatmegbetegé-
dések miatt hatósági rendeletre bi-
zonytalan időre betiltották. Kóvér-
sertéseket csak állatorvosi vizsgálat
után szabad a község területéről el-
szállítani. — A topolai főszolgabíró-
ság három hónapos ebzárlatot ren-
delt el. — A Sakk-klub vasárnap
délután 2 órai kezdettel vendéglül
látja a topolai Sakk Klub nyolcas
csapatát. A versenyek színhelye a
Dankó-féle vendéglő nagyterme lesz.
— Földi József nagybirtokos szer-
dán hajnalban hosszas szunvedés
után 82 éves korában elhunyt. Te-
metése nagy részvét mellett történt.

— **Nem bűnös Milunov Száva no-
viszádi mészáros.** Megirtuk, hogy a
noviszádi törvényszéken a mult hó
30-án tartottak tárgyalást Milunov
Száva ismert noviszádi mészáros és
Glavatovics Lázár noviszádi adóhi-
vatali napidijas ügyében. Milunov
ellen az volt a vád, hogy rábeszélte
Glavatovicsot, lopja el lakásadóője
Neralics Julkától azokat a bianco-
váltókat, amiket Milunov adott át
17.300 dináros tartozása fejében. A
tárgyaláson mindkét vádlott ártat-
lanságát hangoztatta. A bíróság az
ítélethirdetést tegnap délelőtt félki-
lenc órára halasztotta. Tegnap dél-
előtt Damjánovics Dusán büntető
egyesbíró ítéletet hirdetett és bizo-
nyíték hiányában mindkét vádlottat
felmentette a vád és következmé-
nyei alól. Az államügyész felebbe-
zett.

««(IIII)»»

9500 FRANKERT KELT EL
POMPADOUR MÁRKINÉ SZEREN
CSÉT HOZÓ AMULETTJE

Az, hogy szerencsét hoz ez amulett,
Nem nélkülözhet minden alapot;
Szerencsét hozott, lám, a gazdájának.
Aki most érte ezeket kapott.

FANYAR TÓBIÁS

Vasárnap délután a Cigány a noviszádi beltéri Katolikus Otthonban

A Cigány vasárnapi noviszádi előadására nagyban folynak az előkészületek. A külső Katolikus Otthonban is ki akarnak tenni magukért és olyan nagy gondnal próbálják a darabot, mintha ismét bemutatót adnának. A közönség körében nagy az érdeklődés az előadás iránt, ami abban is megnyilvánul, hogy a jegyek elővételzése megindult.

Az előadás — mint már jelentettük — pontosan délután fél 4 órakor kezdődik a Katolikus Otthonban.

Vadgalamb

A noviszádi telepi egyesület műkedvelőinek szombati bemutatója

A noviszádi telepi Olvasó és Gazdakör műkedvelői nagy igyekezettel készülnek a Vadgalamb című kitűnő népszínmű bemutatására.

A műkedvelőgyűttes legtöbb tagja ismert kipróbált erő, akiknek együttműködésétől úgy az egyesület, mint a közönség igen sokat vár.

Az előadáson többek között a következők szerepelnek: Eski Irén, Papp Imre, Kakucska Lajos, Garai János, Varga Vera, Fodor Bözsi, Varga Bözsi, Tandori Katica és Toma Imre.

Az előadást szombaton este pontosan fél 9 órakor kezdik a Kramer vendéglő nagytermében. Jegyek elővételben a Peikert-féle falatozóban és a Győri (Fülöp) felé vendéglőben valamint Libisch Mihály élelmiszerüzletében kaphatók.

Ünnepélyes akadémia Szomborban. Vasárnap a szubotici Matija Gubec dalárda a szombori Szloboda szálló nagytermében ünnepélyes akadémiát rendez. Az akadémián az ünnepi beszédet Horvátszki József tartja.

5 kérdés:

1. Ki volt az a magyar főpap, aki mint jelentős költő szerepel a német irodalomban?
2. Kit neveztek bresciai hiénának?
3. Ki írta A piros bugyellárst?
4. Melyik magyar versben fordul elő Nubia párduca?
5. Mi a Pancsatantra?

Válasz

regnapi kérdésekre

Kérdés: Melyik híres filozófus nem hagyta el soha szülővárosát?

Felelet: Imanuel Kant.

Kérdés: Mikor halt meg Beethoven?

Felelet: 1827-ben.

Kérdés: Mit adott volna III. Richárd szívesen egy loért?

Felelet: Egy országot.

Kérdés: Mivel végződik egy kukkajtszma?

Felelet: Matt, patt, remis.

Kérdés: Ki volt Budapest első főpolgármestere?

Felelet: Ráth Károly.

SZINHÁZ-FILM

Telt ház hallgatta végig a noviszádi Daloskör Mikszáth-estjét

A noviszádi Polgári Magyar Daloskör ifjúsági osztálya szerdán kultúrestet rendezett, amely minden tekintetben kitűnően sikerült. Az előadás keretében ismertették Mikszáth Kálmán, a nagy magyar író életét és felolvasták több novelláját. A Daloskör nagyterme színláttal megtelt közönséggel, amely a tehetséges előadóknak sokat tapsolt.

Mikszáth Kálmán életét és működését Sztász József ismertette. Horváth László Fekete Lajos »Örök furulya« című versét szavalta, majd Sziráczk Endre Sándor Jenő »Ne átkozzuk, aki elment« című dalát énekelte. Winterfeld Ilonka Reviczky »Imakönyvem« című költeményét szavalta, utána pedig Kaszás Imre

előadta Cziráky egyik »Mihál bácsi« jelenetét. Gerich Endre felolvasta Mikszáth »A kaszát vásárló paraszt« című novelláját. Winterfeld Ilonka előadta Reviczky »Miatyánk« című versét, majd sor került Kellér Dezső »A ruzs« című egyfelvonásos bohózatára, amelyben Siha Kamilla, Jozsa Erzsébet, Horváth László, Lénárd László, Horgosy Dezső, Szélák Miklós és Peikert Ferenc szerepelt.

A bohózat után Horváth László egy Fekete-verset szavalt, majd Rácz Ida táncot mutatott be. Ritze Ducika Várnai Zseni egyik versét szavalta, azután Sziráczk Endre két énekszámát fejezte be a kitűnő műsort. Valamennyi szereplő tehetségének bizonyult.

Mikulás-délután a bácskogradiszei Keresztes Egyetben. Az ember szeretet jegyében a Mikulásnap ismét nagy örömet varázsolott sok szegény iskolásgyermek sápadt arcára. A mikulásnap ruhasegélykiosztás az idén is a Keresztes Egyetben történt. A nagy számban megjelent szülők és érdeklődőkhöz Schwerer Imre plébános rövid beszédet intézett. Kérte őket, hogy akinek Isten módot adott, ezután is gondoljon a szegényekre, hogy minél többen lehessen segíteni. A gyermekeket pedig figyelmeztette, hogy miután most már van meleg ruha és lábbeli, pontosan járjanak az iskolába. Ezután 42 gyermeknek személyesen osztotta ki a ruhasegélyt. A segély kiosztása után két angyal és két krampusz kíséretében megjelent az ősz Mikulás bácsi a színpadon s mintegy 110 gyermeket lepett meg különböző ajándékkal. Megelőzőleg azonban minden egyesnek fejére olvasta hibáját, vagy megdicsérte erényeit. Az ünnepélyt a gyermekek újjongó rivalgása között tréfás jelenet zárta be.

Ravasz László püspök »Köszöntő«-jét közli első oldalán a Színházi Magazin legújabb száma, amely a nemzeti ünnepre való tekintettel valóban ünnepi tartalommal jelent meg. Képes riportban számol be az arisztokrata hölgyek karácsonyi bazárjáról a Vigadóban, gyönyörű fényképeket és érdekes intimitásokat közöl a Nemzeti-, Vig- s Andrásyúti Színházak premiérjéről, részleteket Szörényi Éva szenzációs amerikai szerződéséről. Pataky Kálmán, az Operaház kitűnő művésze interjú keretében meséli el változatos brazil utját és kalandos hazaérkezését. Közli a legfrissebb párizsi divathíreket és részletes beszámolót a legnagyobb párizsi szalónok demikollekciójának bemutatójáról. Ebben a számban fejeződik be Babay József kitűnő regénye, Szindarabmelléklet pedig a Vigaszínház nagysikerű darabja, a »Márkiné«. A változatos, tartalmas számot külön gyermeklap, vicclap, kotta- és kézimunkamelléklet egészíti ki.

A beográdi ballet noviszádi szereplése. A beográdi szerb Nemzeti Színház balletgyűttese szerdán este Noviszádon vendégszerepelt. Az Emléktálon nagytermében tartott előadást háromnegyed ház nézte végig. Az előadás jól sikerült. Különösen sok tapsot kapott Boskovic Natasa és Risztics Milos, az európai híru balletpár. A közönség tetszését főleg a »Kék Duna-keringő« és a nemzeti táncok nyerték meg.

Hangverseny Szomborban. Szombaton, december 9-én rendezik első nagy hangversenyt Szomborban Lorkovic Melitta, a zagrebi állami zeneakadémia kitűnő tanárnője, aki már sok helyen szép sikerrel lépett fel. A hangverseny a városi színházban lesz, kezdete este nyolc órakor, a jegyek Ivkovic és Periskics üzletében kaphatók.

»A Duszgázdag és a Szegény Lázár« — Szentán. Ez a bibliai történet egyike az Ur Jézus Krisztus legrészletesebben kidolgozott példabeszédeknek: tökéletes drámai téma, ami színpadra kívánkozik. Bálint Vilmos erdélyi pap-író, Pakocs Károly, Gyallay Domonkos neves író társai közreműködésével, valóban szerencsés kézzel, a lehető legnépszerűbb nyelven és formában színpadra írta ezt a moralitást. Könyvalakban kiadva gyorsan elfogytak az első kiadás példányai, úgy hogy hamarosan második kiadásról kellett gondoskodni. Jugoszláviában legelsőnek hozza a nagyközönség elé ezt a megrendítő és a szó szoros értelmében feledhetetlen bibliai drámát a szentái Kis Szent Teréz énekhar — a december 8-iki ünnep estéjén, — a szokásos őszi »Karitászt-est« keretében. A színmű 4 felvonásában dallal, zenével kísérve egymásután vonulnak el előttünk az Ur Jézus szemléltetésének eseményei: 1. A duszgázdag kertjének keleti pompája. 2. Lakoma közben: Lázár és a duszgázdag halála. 3. Lázár megdicsőülése Ábrahám kebelén. 4. A duszgázdag kárlózata. A ritka bibliai valóságos előadás iránt a környékben is rendkívüli érdeklődés mutatkozik. Kezdeté este fél 9-kor az Eugen színháztermében.

Könnyű a férfiaknak A noviszádi Daloskör új vigjáték előadására készül

A noviszádi Polgári Magyar Daloskör elsőrendű műkedvelőgárdája most a »Könnyű a férfiaknak« című vigjáték előadására készül. A darabot Barabás Pál írta, magyarországi sikereiről eddig eleget olvashattunk úgy a napilapokban, mint a színházi hetilapokban. A vigjáték cselekménye érdekes, párbeszédei könnyedek és szellemesek, lépten-nyomon humoros jeleneteket tár a néző elé, tehát rendelkezik a nagy siker minden kellékével.

A vigjátékot Gerich Endre rendezi, akinek neve elég garancia arra, hogy az előadás kitűnő lesz. A bemutatót december 16-án, jövő szombaton este tartják meg.

A feketicsi református Keresztyén Ifjúsági Egyesület vasárnap esti műsoros kulturális rendezvényén Ágoston Sándor püspök tartott rendkívül magas színvonalú előadást Finnországról. A lebilincselő előadást a hálás hallgatóság zajos tapsokkal köszönte meg, s a spontán tetszésnyilvánítás hatására a jövő vasárnap folytatni fogja előadását Ágoston püspök »Suomi« címen, részletesebben kitérve a finn nép történetére, műveltségére és irodalmára. A műsort bevezető bibliaolvasást Nagy Etelka végezte, a befejező áhitatot, mely az advent jelentőségét méltató Igehirdetésből állott, Póth Lajos lelkész tartotta. — December 10-én vasárnap délután rendezik meg az ifjúsági otthon nagy termében az ágendázó ifjúság műsoros délutánját, melynek műsorán szavalatok, énekszámok, karénekek és alkalmi előadások szerepelnek. A nagy érdeklődéssel várt előadáson mindenképpen szívesen látnak, belépődíj nincs, azonban az önkéntes adományokat hálás köszönettel fogadják és azt teljes egészében a feketicsi szegények karácsonyi megsegítésére fordítják.

A szombori leányifjúsági Mária kongregáció teája. A szombori leányifjúság Mária kongregációja vasárnap, december 10-én rendezte szokásos egyetlen teáját a Szloboda szálló nagytermében. A teán tombola, világposta és egyéb szórakoztatják a közönséget, amelynek tiszta jövedelmét a szegény gyermekek felruházására fordítják.

Petőfi-délután Molon. A moli Katolikus Kör kitűnően sikerült Petőfi-délutánt rendezett vasárnap. A megnyitóbeszédet Dósa Ferenc mondta, aki részletesen ismertette az ünnepély jelentőségét, majd kitűnő előadásban méltatta Petőfi lírai, elbeszélő és drámai költészetét. Ezt követte Muhi Sándor »Petőfi él« című vers-szavolata, majd több megzenésített Petőfi-verset énekelt Varga István, Szabó Ilonka, Patyi István és Balázs László. A hallgatóság zúgó tapsviharral jutalmazta a kulturdélután szereplőit és rendezőit. Molon ez volt a legsikerültebb kulturdélután. Különösen nagy sikert aratott Varga István a Cserebogár, sárga cserebogár élenekléseivel. A délután utolsó száma a »Befordultam a konyhára« című humoros dal éleneklése volt, énekelték négy szólamra Varga István, Patyi István, Balázs László és Odri Lajos. A kulturdélutánokat a jövőben rendszeresítik Molon.

KÖZGAZDASÁG

Ki keres az állatkivitelten ?

A nagykereskedők azt állítják, hogy a szarvasmarha küljöle szállítására ráfizetnek

Az utóbbi hetekben olyan hírek hallatszottak, hogy a kormány átszervezi az állatkivitelteket. Az illetékesek azon a véleményen vannak, hogy a belföldi állatárak és a külföldi árak között jelentős különbség van, amely a rendesen nagyobb jövedelmet biztosít az állatszállítóknak.

A beográdi Jug. Kurir című közgazdasági könyv szerzője tegnapi számában cikket írt, amellyel — nyilvánvalóan a nagykereskedők sugalmazására — meg akarja cáfolni azt a hiedelmet, hogy a sertés és szarvasmarhaszállítók a kivitelten túlságosan sokat keresnének.

A cikk először a sertés kivittel foglalkozik. Megállapítja, hogy a sertés kivitelten a szállítók alig keresnek.

Egy vagonra 54 sertést számítanak átlag összesen 7700 kiló súlyban. A kövérsertést a jugoszláv piacon 9 dinárért vásárolják kilónként. Ilyen bevásárlási ár mellett — írja a lap — a szállító egy vagon sertésen 3470 dinárt nyer. Azonban a leszállítók a szállító egész rezsiköltségét, akkor a kereset lecsökken 170 dinárra.

A szarvasmarhák kivitelénél még ennél is súlyosabb megállapításra jut a cikkíró. Alapul vesz 12 darab szarvasmarhát kilonként 6 és fél dinár beszerzési áron. Az egy vagon szarvasmarha beszerzési ára összesen 52.000 dinár. A bécsi piacra való szállítás 7300 dinárba kerül. Az egy vagon szarvasmarha a bécsi piacon a mai legjobb árak mellett 56.980 dinárért adható el, tehát a szállítónak máris 2320 dinár vesztesége van. Ha még ehhez adják a rezsiköltségeket, akkor

a veszteség 4420 dinárra emelkedik. Ugyanez az eset áll fenn az Olaszországba való szállításnál is.

Ehez a cikkíró még hozzáfűzi, hogy olykor, szerencsés esetben a szállító 5000—7000 dinárt keres is egy vagon szarvasmarhán, azonban ez — állítása szerint — ritka eset.

A cikkíró ezzel szemben kiszámítja, hogy a sertés kivitelten kilonként két és fél dinárt keres.

Ezt a tisztá jövedelmet 9 dináros sertéseladási ár mellett éri el.

Érdekes lenne ellenőrizni a Jug. Kurir cikkírójának adatait. A sertés és marhaszállításra vonatkozó adatok nehezen ellenőrizhetők, azonban a sertés kivitelten körülményeinek megvizsgálása már sokkal könnyebb. A cikkíró a sertés kivitelten használnak kiszámításánál

100 dináros kukoricát vett alapul.

ami már maga is elegendő arra, hogy kételkedjünk a számítás teljes pontosságában. Ugyanis köztudomásu, hogy a vajvodnai kukorica már hosszú idő óta drágább mint száz dinár.

A noviszádi tőzsdén a napokban már 137 dinárral jegyezték.

Németországban megtiltották a gyümölcs és fűzelék konzervek eladását. Berlnből jelentik: A berlini kormány egész Németország területére megtiltotta a gyümölcs és fűzelék konzervek eladását. A tilalmat csak tavasszal függesztik fel. A rendelkezés célja, hogy a konzervek készleteket megőrizzék tavaszig.

Biztosították Jugoszlávia téli benzin-ellátását

Csak üzérkedés drágította meg a benzint

A Narodna Bankában — mint már jeleztük — az érdekelt gazdasági minisztérium képviselőinek bevonásával értekezlet volt, amelyen az országnak benzinnel való ellátásának kérdését tárgyalták. Megállapították, hogy Jugoszláviában

a nagykereskedők birtokában még 10.000 tonna benzin és 6000 tonna petrolium van.

Emellett a napokban várnak Romániából 15.000 tonna kőolajat.

Ez elég lesz arra, hogy az ország téli benzinellátását biztosítsák.

A benzinjegyeket hamarosan bevezetik és így ez a kérdés nem okoz különösen nagy gondot.

Megállapították az értekezleten azt

is, hogy a benzin és petrolium árának emelkedésére nincs semmi különös ok, az eddigi áremelkedést kizárólag a közvetítő kereskedelemben történt üzérkedés okozta.

Elhatározták, hogy fokozzák a belföldi üzemanyagok fogyasztására irányuló propagandát. A metángáz alkalmazása bevált.

A benzinmotorok átlag 3000—5000 dináros költséggel építhetők át metángáz használatára.

Kísérleteket folytatnak arravonatközön, hogy lgnitból szintetikus benzint nyerjenek, de ezeknek a kísérleteknek eredményeit csak legfeljebb egy év múlva használhatják fel.

Mi van a román kőolajszállítással ?

Angol érdeklőség megvásárolta Románia egész kőolaj- és benzinjeleségét

Az egész világon nagy feltűnést keltett a magyar rádióknak az a híre, hogy

angol és francia vállalkozók egy évre kibérelték valamennyi román dunai uszályt és benzinszállító hajót.

Ezenkívül nyilvánosságra került az is, hogy

a román Astra-Romana cég megvásárolta a román piacon lévő egész kőolaj- és benzinkészletet.

Az Astra-Romana angol érdeklőség kezében van és ezért ennek a vásárlásnak, valamint a hajók kibérlésének nyilván-

valóan az a célja, hogy lehetővé tegyék a román kőolajnak Németországba való szállítását.

Ezt a hírt főleg a német lapok kommentálják érthető megdöbbenéssel.

*

A bécsi Südost-Echo kimutatása szerint Románia szeptember hónapban a Dunán a következő kőolaj- és benzinnemennyiségeket szállította: Németországnak 71.455 tonnát, Bulgáriának 9253, Jugoszláviának 8116, Magyarországnak 1800 tonnát.

Tartok tőle, fenség, hogy a továbbiakban is igazam lesz. Méltóztatik már tudni, hogy hová fogják vinni?

Nem. Csak annyit tudok, hogy egy ideig Eperjesen maradunk.

Fenség, engedje meg, hogy emlékeztessem nagysárosa kijelentésére. Azt méltóztatott mondani, hogy ha külföldre akarják vinni, idegen bíróság elé, nem fogja ellenezni, hogy erőszakkal kiszabadítsuk. Így van-e?

Ezt mondtam, Apagyi uram és állom is. Ebben az esetben tudniillik a jogtalanság elől menekülnék, nem a felelősség és törvényes bírám elől.

Fenség, ne ámítsa magát hiru reménységgel. Amint beteljesedett, hogy Solari fenséged elfogása végett jött tegnap Eperjesre, épp úgy valóra fog válni, sajnos, az a jóslatom is, hogy most is a Zrinyiékkel szemben követett eljárást fogják alkalmazni. A fejemet teszsem rá, hogy fenségedet ugyancsak Bécsújhelyre hurcolják, mint nagyatyját és nagybátyját s talán még ugyanabba a börtönbe is zárják.

De végre is, kedves barátom, én magyar közjogi méltóságot töltök be. Sáros vármegye főispánja vagyok.

Gróf Zrinyi Péter pedig Horvátország bánja volt!

De nekem a császár gyámtyám!

Második Fülöpnek pedig édes fia volt don Karlosz, mégis

(343)

bebörtönöztette és megölette. Vérengző zsarnokok a Habsburgok, ha semmi sem korlátozza őket s kényszerítő körülmények folytán is csak ideig-óráig szelidülnek meg. Ne bízzék abban a Lipótban, fenség, aki képes volt a bécsújhelyi vérpadot, a pozsonyi véstörvényezéket és az eperjesi mérszárszéket fölállítani!

Nos, ha látni fogjuk, hogy törvényteleniséget akarnak elkövetni, fegyveresen fogjuk megakadályozni tervük kivitelét.

Ezt óhajtom, fenség. Tegnap már mindent megbeszéltem Rochefort-tal.

Ah, máris van valami tervük?

Van, fenséges uram.

Mondja el, nagy érdeklődéssel hallgatom.

Nagyon egyszerű terv, fenség. Számítani lehet rá, hogy Solari, ha fenségeddel utnak indul, nem fogja titkolni, hogy hová kell hurcolnia. Bizonyos, hogy erről még itt értesülni fogunk.

Nagyon valószínű, hiszen Solari igazán nagy előzékenységet tanúsít.

Tehát, ha Ausztria lesz az ut célja, számunkra megnyílik a cselekvés lehetősége.

Meg.

A nagy áradások miatt a felvidéki utak nagyjából járhatatlanok, a hidakat is elvitte a víz. Valószínű tehát, hogy fenségedet a kassa—szerencs—miskolci uton fogják elindítani a kirendelt fegyveres őrizettel, amelyet alkalmasint maga Solari vezet.

Igen, ez valószínű.

S hogy bizonyos legyen, fenséged ragaszkodjék ahhoz, hogy kocsin utazhasson. Így még kevésbé jöhet számításba a másik utvonal. Kocsival nem lehet megáradt patakokon és hídatlan szakadékokon átkelni.

Solari teljesíteni fogja ezt a kívánságomat. S hol fog megtörténni a kiszabadítási kísérlet?

A kiszabadítás, fenség, nem kísérlet! Fenséged egyik várában, Szerencsen, ahol a hátrahagyott nagyszámú kíséret tartózkodik s amelyben jelenleg nincs császári őrség.

És hogyan?

A vár régi, beomlott alagútján át, amelyet addigra járha-

tóvá tesszük. Fenséged és Solari számára két olyan termet rendezünk be, melyek mindenikének összeköttetése van a titkos folyosóval, amely az alagut lépcsőjéhez szögél. Akármelyik szobában helyeztetni tehat fenségedet a tábornok, tervünk sikerülni fog.

S mi történik, ha utközben — élvén a gyanupörrel — elősebben fog őriztetni, mint itt a német katonaságtól hemzsegó Eperjesen?

Miről lehet szó, fenség? Lehetséges, hogy abban a teremben, amelyben fenséged aludni fog, éjjel is bent fog tartózkodni bizonyos számú katona és kint az ajtót is őrizni fogják. Ezeket váratlanul kell meglepnünk, az bizonyos és olyan erővel, amekkorát számuk kívánni fog. Lehetséges továbbá, hogy rövid küzdelemre kerül a sor, ha nem tudjuk őket a meglepetés által lefegyverezni és ártalmatlanná tenni. De ez nem veszélyeztetheti a sikert, mert fenséged akkorra már lent lesz az alagutban, melynek végén, egy rombadólt kápolnánál várakozik a csatlósok egy része, válogatott nyergelt lovakkal.

S azok, akik fönt harcolnak esetleg és a cselédség többi része?

Minden csoportból egy megbízható ember be lesz avatva a tervbe, fenség. Ezek a megbeszélte időben titkon összegyűjtik a maguk felekezését s különböző utakon elősietve, szintén az alaguton át követni fognak bennün-

Németország egyelőre nem vásárol jugoszláv lisztet

Ismeretes, hogy a jugoszláv malmosok azt kérték az illetékesektől, hogy buza helyett inkább a liszt kivitelét szorgalmazzák. A malmosok kívánságára Németországgal tárgyalások indultak, azonban a tárgyalások nem vezettek eredményre és eddig egyetlen vagon lisztet sem szállítottak a német birodalomba. Ennek az az oka, hogy időközben a jugoszláv buza és vele együtt a liszt is megdrágult, a németek pedig nem hajlandók a magasabb árakat megfizetni és így a lisztkivitel nem járhat haszonnal.

□ Megindul a jugoszláv mangánércbányászás. Mint már jelentettük, Beogradban egymillió dinár alaptőkével »Cer-Nebojsa jugoszláv mangánércbányák« néven részvénytársaság alakult a jugoszláv mangánércbányászás megszervezésére. A részvénytársaság egyelőre csak a Cer hegység oldalán, Kicsevo községnél lévő mangánérctelepeken kezdi meg a munkát.

□ Braziliában rekord gyapottermés volt. Newyorki jelentés szerint Braziliában az idén a gyapot rekordtermést eredményezett. Összesen 450.000 tonna gyapotot gyűjtöttek be. Ez a termés 15 százalékkal jobb, mint a tavalyi. Brazília legfőbb vásárlója eddig Németország volt és most a brazil kormány nagy gondban van, hogy új vevőt találjon.

□ Magyarország tehergépkocsit vásárol. Budapestről jelentik: A magyar kormány engedélyt adott 1500 tehergépkocsi bevitelére. A tehergépkocsikat legkésőbb április elsejéig kell Magyarországra szállítani.

December 30-tól 1940 január elsejéig tartják meg Noviszádon a VIII. nemzetközi baromfi- és galambkiállítást

A noviszádi »Golub 1922« galambtenyésztők egyesülete, amely Jugoszlávia legrégebbi egyesülete s az évek folyamán annyira kifejlődött, hogy versenytársa nincs az országban, az idén is megrendezi baromfi- és galambkiállítását. A Golubba tömörültek a Vojvodina baromfi- és galambtenyésztői s mivel itt élnek az ország legkiválóbb galambászaí és baromfiszakértői, valamint a Golub nevéhez szorosan hozzáfűződik az egyetlen magánkézben lévő baromfi és diszgalamb farm, a kiállítás anyaga nemzetközi tekintetben is elismeréseméltó.

A VIII. baromfi- és galambkiállítást ez év december 30-a és 1940 január 1-e között rendezik.

A háromnapos kiállításra az államvasutak vezérigazgatósága a kiállítás megtekintői, valamint a kiállítandó anyag részére 50 százalékos jegykedvezményt biztosított. A kedvezményes jegyek Noviszádra december 28-tól január elsejéig, visszautazásra december 30-tól január 3-ig érvényesek. A kiállítás megtekintői a kiinduló állomáson egész jegyet vásárolnak, valamint a hozzávaló K-13 számú igazolványt, amelynek a kiállításon történt láttamozása a jegyet érvényessé teszi a visszautazásra.

A díjnyertes galambok, baromfi tulajdonosai oklevelekkel és érmeikkel való kitüntetés mellett a földművelésügyi minisztérium és a báni hatóság támogatásával pénzbeli jutalomban is részesülnek. Bejelentéseket és értesítéseket kizárólag december 15-ig fogad el az egyesületi titkár, Drinyovszky Adalbert, Noviszád, Leptirova ucca 14, ugyanott bármilyen érdeklődésre szívesen válaszolnak.

A díjnyertes galambok, baromfi tulajdonosai oklevelekkel és érmeikkel való kitüntetés mellett a földművelésügyi minisztérium és a báni hatóság támogatásával pénzbeli jutalomban is részesülnek. Bejelentéseket és értesítéseket kizárólag december 15-ig fogad el az egyesületi titkár, Drinyovszky Adalbert, Noviszád, Leptirova ucca 14, ugyanott bármilyen érdeklődésre szívesen válaszolnak.

□ Felszámol a gabonakereskedők nagy része. Beogradból jelentik: A gabonaneműek készletének összeírásáról szóló rendelet a gabonakereskedőkre nézve igen kellemetlen hatása, mert ha valamennyi előírást tekintetbe vesszük, akkor zavartalanul csak a Prizád dolgozhat. Hír szerint a rendelet intézkedései miatt a gabonakereskedők nagy része felszámol és abahagyja a munkát.

□ Gabonabizottságok a Horvátbánságban. A horvát bán elrendelte, hogy a Horvát bánság minden városában és járási székhelyén gabonabizottságok alakuljanak, amelyeknek az a legfőbb feladatuk, hogy megállapítsák a gabonaneműek árát. Az oszjeki gabonabizottság most tartotta meg első ülését, amelyen hosszabb vita után úgy döntöttek, hogy a buza árát métermázsánként 185 dinárban állapítják meg.

ket. A testőrség, amely a szobaőrséget ártalmatlanná teszi, fogja fedezni a visszavonulást.

— S ha üldözik őket?

— A zürzavarban elég idejük lesz, hogy a titkos folyosón át eltűnjenek.

— S ha oda is üldözni fogják őket?

— Nem tudják, mert adott pillanatban több helyütt fel fogják robbantani maguk mögött az alagutat. Ezt is pontosan előkészítjük, fenség.

— S ha más helyiségben fognak elszállásolni és őrizni?

— Akkor is az alagut fogja játszani a főszerepet. Minden emelet megközelíthető a titkos folyosón át s így tervünket csak apró részleteiben kell az adott helyzethez képest módosítanunk. Jóvá méltóztatik hagyni, fenség?

— Jóvá s meg kell mondanom, hogy elejétől végig rendkívül elemésnek találok a tervet. Csak egy kikötésem van.

— Parancsoljon, fenség.

— Az emberéletet kimélni kell!

— Végszükség nélkül nem ölünk meg egy legyet sem, fenség.

— S összes szolgálóimnak menekülniök kell! Hiszen dühükben azonnal lemészárolnák őket.

— Valamennyi velünk jön, fenség, ők fogják alkotni a fegyveres kíséretet, amely ha kisebb-nagyobb akadályokra bukkanánk, fegyverrel fog utat törni a lengyel határ felé. Oh, méltóztatásék az egészet rám bízni, fenség! Másfél évtized óta tartom fönt

magam Thököli oldalán mint kuruc és mint bujdosó. Nálunknál csak az ördög lehet ügyesebb, nagyságos uram!

— Nos, Apagyi uram, ezt az ügyességét alkalma lesz majd kifejteni abban a hadseregben, melyet Isten segítségével én magam fogok vezetni, ha az ideje elérkezik. Bátorságához és tapasztalataihoz méltó állásba fogom önt fölemelni.

— Szabad legyen figyelmebe ajánlanom, fenség, hogy a rendes katonai szolgálat, bármily hűséget és önfeláldozást kíván is, engem nem elégít ki tökéletesen. Ha rákerül a sor, tessék engem az egészen rendkívüli feladatokra kényszeríteni, ez a tér az, ahol én elememben vagyok. Szeretném például, ha a háboru folyamán célul tűznének ki, hogy egy lovascsapat váratlanul megrohanja Bécsét és elfogja s elhurcolja magát a császárt, — kölesönkenyér visszajár, fenség; — efféle megbízatásra gondolok.

Rákóczi elmosolyodott erre a mrész gondolatra, amely ebben a pillanatban annyira kalandosnak s szertelennek tűnt föl előtte; nem is álmodta még, hogy valamikor komoly eshetőséggé testesül s talán csak hajszálon fog mulni a sikere.

— S hogy fenséged lelkiismerete teljesen nyugodt legyen, — mondotta még éles előrelátással Apagyi — és sohase vádolhassa magát azzal, hogy visszaélt Solari tábornok jóindulatával: az jár az eszemben, hogy egy füst alatt

öt is magunkkal visszük Szerencséről Lengyelországba. A gróf urnak jót fog tenni egy kis levegőváltás és válogathat majd, hogy lengyel, francia vagy magyar szolgálatban óhajtja-e folytatni a katonai pályafutását. Ha pedig netán nyugalomba óhajtana már vonuini, nos, akkor ő lesz a szabad és független Magyarország első nyugdíjas tábornoka. Ennyit mindenesetre meg fog érdemelni azért, hogy fenségeddel emberségesen bánt e nehéz napokban.

Rákóczi nem állhata meg, hogy újabb mosollyal ne jutalmazza ezt az ötletet.

— Utóvégre is még kétséget támaszt ön bennem, Apagyi uram, hogy a katonai vagy politikai pályára van-e fényesebb tehetségem.

— Vigyázzon fenség, ne becsüljön túl, akár mint katonát, akár mint politikus. Majd ha a nemzet kifejti erejét, ezrével fog találni itt embereket, akik minden tekintetben többet érnek, mint én. A magyarnak sok hibája van, de tehetség dolgában csak egy van különb nála a föld kerekéig. Az apja, a székely. Mert az nem csak egy-két dologhoz ért, hanem mindenhez a világon. Még a cselhez, szándékainak elrejtéséhez is!

— Ön bizonyára székely, kedves Apagyi uram, — mosolygott megint Rákóczi.

— Nem, fenség, én egyszerü de törzsökös zemplénmezei magyar

□ Felemelik a márka árfolyamát? Beogradból jelentik: Gazdasági körökben hírek terjedtek el arravonatközoán, hogy a márka árfolyamát január elsejével felemelik tizenöt dinárra.

□ A kanizsai malomszövetkezet közgyűlése. A kanizsai malomszövetkezet vasárnap, december 10-én rendez évi közgyűlést tart a Katolikus Kör nagytermében. A közgyűlés délután 2 órakor kezdődik.

Időszerű gazdasági munkálatok

□ Üvegházban a teletetésre behordott növényeken lehetnek még a szabadból bevitt hernyók, melyek rágásukat itt is folytatják. Ezeket keressük meg és pusztítsuk el. Csak kevesebb egyedről lehet szó, azért legolcsóbb védekezés a megkeresése és elpusztítása. A levéltetvek, viaszmolylevek, tripszek kellemetlenkedhetnek az üvegházban, de ezeket nikotinos permetezéssel könnyen ártalmatlanná tehetjük.

Szőlőben a szőlőmolyok bábjaiknak elpusztítására fordítsunk gondot. A karók repedéseiben, a vén tökékek elálló kérge alatt, felszállásodott hánccs között, ahol szalmával, fűzvevesszővel kötnek, ott a kötésben találhatjuk meg a bábokat. Ezeket szedjük össze, pusztítsuk el. A szőlő ilonca apró hernyói is a tökefejen huzódnak meg, ezeket betakarás előtt 5 százalékos gyümölcsfakarbolineum vagy 4 százalékos olajemulzióoldattal való áztató permetezéssel irhatjuk ki. A permetezés után a tökéket be lehet takarni. A hullott lombot itt is jó összegyűjteni, mert ez szolgálja a peronoszpóra elleni védekezést.

nemes vagyok. Óseim Árpád apánkkal jöttek be, mint fenségged elei. És én csak egyben mulom felül a többi közönséges magyar embert: tudok beszélni, ha muszáj, de tudok hallgatni is, ha kell.

Rákóczi egy kissé eltűnődött Apagyi szavain, aztán hirtelen támadt gondolatától fölriasztva, hal-kan fölkiáltott:

— Istenem, míg a saját bajommal foglalkozom, csaknem megfeledkeztem hű barátomról s társamról, Bercsényiről! Mit tud róla, Apagyi uram? Vajjon nem tervezik az ő elfogását is?

— Erről mitsem tudok, fenség. Nem vagyok annyira beavatva fenségged ügyeibe, hogy következtetést vonhatnék le eziránt. A Longuevalnál ta'ált levéiben említve van a gróf ur?

— Nincs, hála Istennek. Elégé óvatos voltam, hogy kizárólag a saját nevemben kezdtem s folytattam a levelezést. Longueval ugyan váltig sürgette azoknak a névsorát is, akikre számíthatok, de szerencsére nem tudta kicsikarni tőlem. A szóbeli közlésekre nézve is az volt az utasítása, hogy egyedül az én nevemben beszéljen.

— Annyi bizonyos, fenség, hogy máris letartóztaták báró Szirmay István nádori ítélőmestert s hír szerint még több más letartóztatás is lesz.

— Igen, Szirmay ott volt Ungváron, Bercsényinél.

(Folytatjuk)

KERESKEDŐK és IPAROSOK ISMERETTÁRA

Ipartörvény - Mestervizsgák - Jogismeret - Kereskedelmi jog - Munkásbiztosítás - Bankügyletek - Számtan - Könyvelés - Levelezés - Kalkuláció - Üzemtan
Háromszázötven fejezetben minden tudnivaló

21 közlemény

ELSŐ RÉSZ

Az Ipartörvény (Ipt.) általános rendelkezései

A kamara alá tartozik a kamarai terület minden kereskedése, gyár-ipara és kézművesipara. Választó joga minden a kamara területén levő ipartulajdonosnak van. A megválasztott kamarai tagok megbízatása (mandátuma) hat évig tart.

A kamarák az illetékes bán közvetlen felügyelete alatt állnak, a beográdi kamarák pedig a kereskedelem és iparügyi miniszter felügyelete alatt. A bán ill. a miniszter minden kamaránál biztost nevezhet ki, aki minden kamarai ülésen résztvehet és megakadályozhatja a törvényrelyel ellenkező határozatok végrehajtását.

A kamara alá tartozó, minden vállalat a kamarának a szükséges felvilágosítást és adatot megadni tartozik.

A kamarák feladatai. Már az iparüzési jogosítvány keresésénél megkövetelik a kamara igazolványát. A kamarák maguk alapíthatnak kötelező egyesületeket, továbbképző szakiskolákat, jóváhagyják az egyesületek alapszabályait, visszatartják a közgyűlési határozatok végrehajtását, előírják a segédvizsgák szabályzatát, a kamaráknál alakítják meg a mestervizsgák vizsgáztató bizottságát, a kamarák terjesztik elő a javaslatot a kerületi választmányoknál, ill. a szakiskoláknál kamarai bizottságok létesítéséről, a kamarák tartoznak mindazokról a személyekről lajstromot vezetni, akiktől valamely iparüzési jogot megvontak, valamint az átvett jogosítványok, ill. engedélyek lajstromát.

Továbbá összegyűjtik a területükön gyakorolt kereskedelmi szokásokat (uzansokat), az áruk származásáról bizonyítványokat állítanak ki, a kereskedelmi utazóknak igazolványt, állandó választott bíróságot alapítanak gazdasági természetű perek tárgyalására, kereskedelmi bíróságok részére laikus bírakat jelölnek ki az iparosok, kereskedők és gyár-iparosok sorából, ellenőröket neveznek ki kereskedelmi könyvek felülvizsgálására, szakértőket jelölnek ki, felek vagy a hatóságok kérelmére stb.

A jugoszláv királyság területén 20 kamara működik. Az iparosok érdekeit képviselő kamarák a következők: Kereskedelmi és Iparkamarák Lyublyanában, Noviszádon, Dubrovnikban és Podgoricán, Iparkamarák Beogradban, Zagrebban, Osziyéken, Szarajevóban, Szkoplyében, Szplitben, Banyalukán és Nisben.

A kamarák szervei a következők: 1. a kamarai tanács, amely 70 tanácsnokból áll. A tanácsnokokat a kamarai tagok az iparosok kötelező egyesületei útján választják. 2. a kamara igazgatósága, 3. szakosztályok, 4. választmány.

A MUNKÁSVÉDELMI TÖRVÉNY. (Zakon o zaštiti radnika).

A munkásvédelmi törvény szabályozza a segédszemélyzet helyzetét a különféle vállalatoknál és üzemeknél és iparnál. A törvény értelmében nem tartoznak a segédszemélyzet soraiba azok, akikre magasabbrendű munkák elvégzését bízták, u. m. üzletvezetők, főkönyvelők, pénztárnokok, mérnökök stb.

A munkásvédelmi törvény elsősorban a munkaidőt, a szabadidőt és az éjjeli munkát szabályozza, s a segédszemélyzetnek a munkára vonatkozó egészségügyi feltételeit is rendezi.

A munkaidő (radno vreme.) Az ipari üzemekben a segédszemélyzet munkaideje, a munka természeténél fogva napi 8—10 óránál nem lehet több. A munkaórák száma a heti 60 órát semmiesetre sem haladhatja meg.

A 16 éven aluli gyermekek foglalkoztatása nem tarthat napi 8 óránál tovább. Vasárnapokon a segédszemélyzetnek minden munka tilos. Kivétel a fényképész üzemek, amelyekben a segédszemélyzet egész napon át dolgozhat, továbbá a mézszáros, pék, és borbély üzemek, amelyekben a segédszemélyzet vasárnapon délig dolgozhat. A vállalatok tulajdonosai, amelyekben a segédszemélyzet vasárnapon át is dolgozik, tartoznak segédszemélyzetüknek a hét egyik napján megfelelő szabadidőt biztosítani.

Még olyan esetekben lehetséges a segédszemélyzet vasárnapi foglalkoztatása, ha az üzem természeténél fogva a munka meg nem állítható, vagy amikor a munka sürgőssége nem engedi meg a megszakítást vagy elhalasztást (m. pl. leltározás, gépek javítása stb., amennyiben hétköznapon nem lehetne elvégezni).

Nőszemélyek éjjeli foglalkoztatása, korukra való tekintet nélkül, továbbá a 11 éven aluli gyermekek éjjeli foglalkoztatása tilos az ipari üzemekben.

»Éjjel« az este 11 órától hajnali 5 óráig terjedő idő, illetve 11 egyfolytában eltelt óra.

(Folytatjuk)

SPORT

December 31-én kezdődnek a téli serlegmérkőzések

A noviszádi alszövetség hírei

A noviszádi alszövetség igazgatótanácsa szerdán este megtartott ülésén tudomásulvette azt a bejelentést, hogy a félbaszakadt Isztra—Cement bajnoki mérkőzés hátralevő idejét vasárnap délelőtt fél tíz órakor játsszák le a NAK-pályán. Ugyancsak vasárnap délután 2 órai kezdettel a Karagyorgye-pályán, Vojvodina—ingyjai ZsSK barátságos mérkőzés lesz az alszövetség rendezésében, az alszövetség pénztára javára. A mérkőzés helyárai: 20, 15, 12, 7 és 5 dinár. Az igazgatótanács a december 17, 25 és 26-i napokat a Vojvodina részére tartotta fenn, ezeken a napokon csak a Vojvodina rendez mérkőzéseket Noviszádon. (December 25. és 26-án a Ferencváros, december 17-én valószínűleg a temesvári Ripensia lesz a Vojvodina vendége.)

A karácsonyi serlegmérkőzések sorrendjét a tanács a következőképpen állapította meg:
 December 31: NAK—Radnicski, Isztra—ingyjai ZsSK.

Január 8: NAK—Isztra, Radnicski—ZsSK.

Január 28: Radnicski—Isztra, ZsSK—NAK.

A mérkőzéseket 2x30 perces félidővel játsszák, az előmérkőzés egy órákor, a főmérkőzés 2.15 órákor kezdődik. Va' amennyi mérkőzés színhelye a Karagyorgye-pálya. A győztes csapat az alszövetség elnökének serlegét kapja, az alszövetség serlegéért pedig a serlegmérkőzések győztese a Vojvodinával mérkőzik február 11-én. A mérkőzéseken az összes igazolt játékosok résztvehetnek, kivéve a kitiltás alatt levőket. Az alszövetség kötelezi az egyesületeket, hogy a serlegmérkőzésekre a legjobb csapatokat állítsák ki.

A fegyelemi bizottság felfüggesztette a következő futballisták játékjogát: Vitéz Ján (Szlovácski), Sid (Ingyijai SK) és Ikonics (Fruskogorac).

A bírótűt a vasárnapi Isztra—Cement mérkőzés vezetésére Dobsinszky Jenőt jelölte ki.

A JUGOSZLÁV—MAGYAR JÁTEKVEZETŐ MEGÁLLAPODÁS

A beográdi jugoszláv—magyar válogatott futballmérkőzés alkalmából a jugoszláv és magyar Játékvezető Testület megbízottai közt megállapodás jött létre, amelyet most foglaltak írásba és irtak alá a következő szöveggel:

1. Mindkét testület minden alkalmat felhasznál, hogy országának válogatott mérkőzéseire egymás játékvezetőit kikényszerítse. Gyakorlatilag úgy kell ennek történnie, hogy az otthon játszó csapat magyar, illetve jugoszláv játékvezetőt fogad el.

2. Fontos liga- vagy városok közötti mérkőzések vezetésére mindkét testület a kölcsönösség alapján a másiktól kér játékvezetőt. A költségeket nem a FIFA-szabályok alapján, hanem a JT és a VNS által a tényleges állapotnak megfelelően állapítják meg. A játékvezetők a költségeiket mindig saját országuk szövetségétől kapják meg s így a devizanehezégek megszűnnek.

3. Mindkét testület érdeke, hogy a fiatal és tehetséges játékvezetők nemzetközi rutint szerezzenek, ezért fontosabb mérkőzésekre határjelzőket is kér egymástól a két testület.

ROMANIA ŐSZI BAJNOKA A BUKARESTI RAPID

A román A-ligában vasárnap játszották le az utolsó őszi fordulót. A csapatok a következő bajnoki sorrendben térnek téli pihenőre:

1. Rapid	11	6	3	2	31:15	15
2. Vénusz	11	6	1	4	29:13	13
3. Ripensia	11	5	3	2	19:16	13
4. Studentesc	11	4	5	2	25:19	13
5. Temesv. MAC	11	5	3	3	18:20	13
6. Carpati	11	5	1	5	16:16	11
7. UDR	11	3	5	3	17:20	11
8. Aradi MTE	11	5	0	6	15:16	10
9. U. Tricolor	11	4	2	5	17:22	10
10. G ória	11	4	1	6	12:29	9
11. Victoria	11	2	3	6	10:14	7
12. Juventus	11	1	5	5	15:24	7

Rövid sport hírek

A zagrebi Marathon gyephokki csapat szerdán több mérkőzésből álló olaszországi portyára indult. A zagrebi csapat első mérkőzése ma délután lesz Rómában.

A kulai JSK vasárnap délután a Vrbászi SC csapatát látja vendégül barátságos mérkőzésre.

A jugoszláv uszók meghívást kaptak Budapestre magyar—jugoszláv válogatott mérkőzésre, amelyet karácsonyra terveztek Budapesten. Ugyanakkor Zsizsek, a kitűnő jugoszláv uszó külön meghívást kapott a svédektől Stockholmba. A jugoszláv szövetség azonban egyik meghívást sem fogadhatta el, mert téli uszoda hiányában a jugoszláv uszók már nincsenek edzésben.

A Ferencváros 24 játékosának a fele beteg vagy sérült, ez a magyarazata a zöldfehérek mostani gyenge szereplésének. Vasárnap a Gamma ellen a Ferencváros alighanem így áll fel: Pálinkás — Szoyka dr., Waldinger — Nagy II, Sárosi III, Hámorl — Ortutay, Kiss, Polgár, Horváth II, Pósa. A Gamma csapatában Háda, Toldi és Kemény személyében 3 volt ferencvárosi játékos szerepel.

Berlinben december 16-án fedettpálya-versenyt rendeznek, amelyre a magyar atléták közül Szabó Miklós és Harsányi Gusztáv kapott meghívást.

A Magyar Nemzeti Bajnokság vasárnapi biróküldése: Taxi—Haladás, Rubint; Hungária—Törekvés, Ujvári; Gamma—Ferencváros, Vass; Kispest—Kassa, Jánossi; Elektromos—Bocskai, Nemeskéri és Szolnok—Szeged, Kiss.

SAKK-HIREK

Városközi sakkverseny. A szombori sakkozók a borovói Sakk Klub tagjaival mérték össze erejüket s fényes győzelmet arattak 6:2 arányban. Eredmények: Carev (Sz.)—Agyanszki, Konyovics (Sz.)—Seibl, Ivkovics (Sz.)—Pirjevec, Se-sevics (Sz.)—Andrics, Parcsetics (Sz.)—Bencet, Vlasák (Sz.)—Scherer, Schreiber L. (Szubotica)—Kulzsinszki (Sz.), Zsvikovics (B.)—Schaffer, az első mindenkor a győző. A verseny után igen jól sikerült bankett volt.

KÖNYV

Károly Sándor:

Tüzes trón

Pantfőn kiadás, Budapest 1939

A nyers, brutális illuziótlanság világa ez a legújabb erdélyi magyar kisebbségi regény, amelynél szomorubb, leverőbb hatású könyvet már régen nem olvastunk. Bizonyos, hogy ettől a hatástól, ha ideig-óráig is, csak az tud szabadulni, aki úgy olvassa, mint egy tragikus riportot a magyarságnak arról a nagy tömegéről, amely az erdélyi hegyek alatt már két évtizede nem tud olyan hangos és messzefénylő tényekkel Európa színe elé járulni, mint annyi évszázadon át, de életmentő erejét az élet kicsi lehetőségeinek kihasználására fordítja. Erdélyi magyar írónak ez az élet és nemzetmentési küzdelem nagy missziója. Alig akad köztük valaki is, aki ezzel a társadalmi és lélektani bonyodalomtól terhes, súlyos irodalmi problémával meg ne birkózott volna. Az egyik szertelenkedő, romantikus képzelettel, a másik a népdalok mesészerű ídeségével, a harmadik a pátoszának és a groteskségnek furcsa keverékével kísérelte megfogni azt a sorsot, azt a helyzetet, amit tulajdonképpen minden kisebbségi író csak a szíve verésével érzelmesen tud látni és láttatni.

Károly Sándor talán az első erdélyi író, aki a tényekből, az élet furcsán kavargó valóságából próbál számat adni mindarról, ami a magyarság Romániába szakadt részének új történelmi és társadalmi helyzetét formálja. Bizonyos, hogy ez a helyzet nem rózsás. A kisebbségi sorsba való zuhanás az életkörülményeknek és a gazdasági függőségeknek olyan szeszélyes kapcsolódásait, tragikomikus szövevényeit vetik felszínre, amelyekhez egy se reg sors és élet fűződik. Ezek a sorsok és ezek az életek rosszak. Sok bennük a szenvedés, a megaláztatás, a magábaroskadt dologtalan ember keserősége és mert itt is, ott is sok a jó és sok a rossz ember, a szenvedő szubjektivitása hajlik arra a megállapításra, hogy ő a jó ember, akit a többség ereje, törvényei és jobb életkörülményei teljesen kiszorítanak. Károly Sándor szakít ezzel a felfogással. A marosvásárhelyi Dósa-család tragikus szétesésének történetén át sok jó magyart, de sok emberséges románt látunk, akik tudatában vannak embertársi kötelességüknek s ha a sok lekerült magyar sorson nem is tudnak segíteni, de ott és azon a helyen, ahol egymás mellé kerülnek, segíteni akarnak rajtuk. Az öreg Dósa valóban menthetetlen figura. Ha a flekkenevésnek ezt a szertartásos szinte mágiikus szaktekintélyét egy vétkes mulasztásból adódott szerenczétlenség nem juttatja börtönbe, kétség kívül csakhamar alámerült volna. Így a börtön tisztítóüzén át kerül az ősi rengetegbe s a valaha nagytekintélyű főmérnök ur a megtisztult, boldog ember lelkesedésével ápolja apró facsemetéit, amelyekből, mint az élet harcosaiból, fiatalos, majd öreg törzsek nőnek, amelyek ha egykor kidőlnek, nyomukba a természet örök rendje szerint újak jönnek. A kis Krisztina fiatal élete talán még szomorubb és leverőbb az óromániai elemi iskola bájos.

kedves tanítónője, akire a vezérfelügyelő ur szemet vet és állásából kidobtat, a családi otthon teljes pusztulása után vidéki városkák zajos kikötők bárjaiban táncol. A valaha kedves, művelt urilánynak új életét olyan új fogalmak töltik be, mint a tényezőzés, a pezsgőkonsumáció és a sok gazdag, idegen pári, akiktől pénzt lehet kapni. S amikor apró fattyujával a karján botorkál fel az erdőbe és apja rozszant hegyi viskójában a rosszul énekeltszóltár primitív hangja mellett új életet remélnék, mert az eltaposott ember hitett öntött eltaposott leányába, valóban »két letaglózott sors találkozott a jajban« és megaláztatázt az utolsó mentéséget, amely mindkettőjüket Faország zsoldos rabszolgahadseregébe sorozta. Kettőjük életében és a regényben is, mint valami vérszes, tüzes máglya a múltból, a szerencsétlen fiú, az egykori történelmi Dósa György kései unokájának menthetetlen lelki és tudati hasadása — orvosi nyelven a schizopreoria — kísért és lobog fel Gyötrődésében és tépelődésében, ez a szomorú, rövid életű fiatalember a csodát váró erdélyi magyart személyesíti meg, akinek menthetetlenül és reménytelenül el kell pusztulnia, mert a csodavárás még senkin sem segített.

Kritikai szemszögből nézve, a regény valóban erőteljes, szuggesztív írás. Kétféle megráztató alakjaiban a sok szenvedés és keserűség ellenére, van valami a költőiből is, amit az író nem tuzoz és nem feszt a végsőkig. Általában fegyelmezett író, akit ha az események áradata és mámore itt-ott el is sodor, szigorúan ügyel arra, hogy ne legyen bántó és ne legyen olcsón, kirívóan tendenciózus. A sötét távlat, amit ad, mégsem lemondás. A regény vége egy erőteljes, reményekkel felfokozott életigenlésbe forr, egy egyszerűbb, emberibb, Istenhez is közelebb érő élethez. Ebben a végső perspektívában a sivár, romladozó, keserű kisebbségi sorsot abba a mértetetlen boltozatú, örökkévalóságot befogadó Természethez vezeti, mely a szenvedő ember örök mentésére és örök szentélye. A regénynek ez a végső kicsengése Károly Sándor öntudatos, végtelen lehetőségekkel gazdag szívének, lelkének szép és művészi ember értékű megnyilatkozása. K. E.

TUDJA-E MÁR

hogy a rovarlárvák közül azok, melyek a földben élnek tovább fejlődnek, hogy teljes fejlettségüket elérjék, mint a föld felett élők. hogy igen sok növénynek az a tulajdonsága, hogy virágjukat a nap bizonyos órájában kinyitják, majd összcsecsukják. Az ezzel kapcsolatos megfigyelések alapján Linné szabályos virágórát állított össze, amely a nap 24 óráját pontosan mutatja.

30-40% CUKROT

takarít meg, ha **Kafarom kávépótlót** használ. Gazdag vitamin tartalmánál fogva valóságos tápszer. Minden fűszerüzletben kapható. Kimérve is kapható, 10 dkgr. 1.50 dinár. Ahol még nem lenne, írjon a készítőnek: Frank Kafa Noviszád, Adamovicsa u. 48. — 5 kg rendelése esetén bérmentve, az ország élelmes béküldése ellenében.

APRÓHIRDETÉSEK

egy hétköznap, mint vasárnap egy szó 1.— dinár, vastagbetűs 2.— dinár. A legkisebb apróhirdetés ára 12.— dinár Hirdetéseket a másnapra délután 3 óráig, szombaton déli 12 óráig veszünk fel. A hirdetés adó a hirdetőfelet terheli.

URANIA MOZI, Noviszád

MA PREMIÉR Vidám film
Kitty és a világkonferencia
Hanelore Schroth Paul Hörbiger
Charlotte Daudert

ANYÁK, LEÁNYOK ezrei dicsérik rosszulnélnél, fejfájásnál, derékfájdalmaknál a »NÖVENYHARMAT«-al való bedörzsölés varázslatos hatását. Vigyázat! Ez az ezerjő háziszser csak zöld üvegekben való! Ara mindennél 12.— dinár. 7497

HAZASSÁG

KÉTSZERES malomtulajdonos és földbírtokos vagyok. Hozományra nem pályázok. Kisfiamnak megboldogult feleségem helyett szerető anyát keresek. Felvilágosítást ad Bizony házasságközvetítő irodája, Timisoara IV. Románia. 7771

ALLAST KERES

FODRÁSNÓ, jó munkaerő állást keres. Cim: Sinkó J. Noviszád, Uspenszka 4. 8098

ELADÓ

A VÁROS EGYIK LEGSZEBB UC-CAJÁBAN 2 lakásos emeletes ház elköltözés miatt hihetetlen olcsó áron 250.000 dinárért eladó. Ingatlanforgalmi iroda, Noviszád, Zselyezsnicska 1. 8022

»KROKODIL« VENDEGLŐ azonnal eladó Erdéklődni: Noviszád, Lyublyanszka 2. 8027

KIADÓ

KÉTSZOBÁS uccai lakás kiadó azonnalra. Noviszád, Carinszka 9. 8025

KERESLET

MÉRNÖKÖT keres külföldi nagygyár, ipartelepek látogatására. Nagyön jó kereseti lehetőség. Ajánlatokat »Ipartelep« jellegre a lap kiadójába kérnek. 8001

MARA GRCSICS »Modes« keres elárusítónót szerb, magyar és német nyelvtudással, azonnali belépésre. Fizetés megegyezés szerint. 7957

FILMDRUCKEREI munkást, aki önállóan mint nyomó dolgozott, keresünk Ajánlatokat: 8033 számmal a kiadóhivatal továbbít. 8033

BEJAROLÁNY kerestetik. Cim: Kerteszné, Noviszád, Temerinszka u. 9. 8034

ÜGYES, eladásban is jártas rádiószerelet felvesszünk. Ajánlatokat »Rádiószerelet« jellegre a szuboticei kiadóba kérünk. 576

TANULÓLEÁNYT felvessz Grieser Ferenc, fodrász, Noviszád, Kralya Petra II. 74. 8037

BICIKLIVEL rendelkező kifutófiu felvétetik. Cim a kiadóban. 8039

NOVISZÁDON emeletes bérházat keresek megvételre. Csak a tulajdonossal tárgyalok. Cim a kiadóban. 8038

KÜLÖNFÉLE

A DOLNJA LENDAVAI római katolikus hitközség a kántori állásra pályázatot hirdet. A pályázat határideje 1939. december 17. Pályázótól a magyar és szlovén nyelv tudása megkívántatik. Díjazás és egyéb feltételek megtudhatók a p'ébánia hivatalban. 8032

Dr. FILIPON CRÉME a legjobb és legkedveltebb nappali krém. Ara helyben és vidéken 14.— dinár Apoteka Kűchler, Vrsac. 2474

FIAT Wanderer, D.K.W.

gépkocsi képviselet
AUGUST KUTALEK.
Noviszád, Kr. Petra II. 63. Tel. 31-06

RAMÁKAT legolcsóbban vásárolhat, készíltethet Szolér J. néi, Noviszád, Ustvázska 1. 7616

SZEPLŐT, pattanást hámlást, ortvörösödést és más arctisztatlanságot pár tégely használata után biztosan eltűntethet DARUVARI krém minden szakületben kapható. Háromsarkos nagy doboz 15.— kis doboz 7.50 dinár Postán küldi. BLUM gyógyszertár, Szubotica.

Legjövedelmezőbb fajokból

gyönyörűen fejlett, garantáltan fajtiszta gyümölcsfák és szőlőtüvnyok minden mennyiségben a legutányosabbban beszerezhetők »HORTUS« kertészeti Telepeknél, Szubotica. Tel. 66. Postafiók 26. Kérje ingyenes írajegyzékünket.

TÜZHELYEK, kályhák legolcsóbban SZENES vasúletben SZUBOTICÁN.

SALON ELLA

modera fodrászterem

NOVISZÁD

Kr. Petra II 82
Tulajdonos Csobán Ferenc

Idekre hat a sok szellemi munka? Nem kell más csak egy pár üdítő csepp Penta

Kapható Gyógyszertárban és Reteskedésekben
Penta...D. gyógynövény extract ara lüvegenként 12 Dinár.

Reggeli Ujság

Uredaiüto i administracija
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Noviszád, Kr. Petra II. (Futoski put) 50
Telefon: 21-37, éjfel 20-58
Felelős kiadó: **André Dezső**
A kiadóhivatal irodái vezényli: **Blazsek Ferenc**
Pretpiata — Előfizetés:
Egy óra 28.— dinár
(kihordó útján 30 din.)
Három óra 80.— dinár
(kihordó útján 86 din.)
Félévre 160.— dinár
(kihordó útján 172 din.)
zlaži svakodnevno. Megjelenik napon'ta
Post.čekovni račun — Postacselskizámia:
Beograd, 59.754. Zagreb, 46.692

Nyomatott az Uránia nyomdai müintézet és kiadóvállalat körforgógépén, felelős nyomdavezető: Frank József, Kralja Petra II. (Futoski put) 50.